

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبات - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - مذاکرات مجلس سنا - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخشنامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سؤالات

۴ شنبه ۵ مهرماه ۱۳۲۹

روزنامه یوتیه
پذیر: سید محمد شامی

سال ششم - شماره ۱۶۳۳

صفحه ۱

شماره مسلسل ۶۰

دوره شانزدهم قانونگزاری

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۶۰

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۱ شنبه ۲۶ شهریورماه ۱۳۲۹

فهرست مطالب

۱ - قرائت صورت غائبین جلسه قبل

۲ - بیانات آقای رئیس

۳ - نطق قبل از دستور آقایان: مکی، صالح و شوشتری

۴ - ورود در دستور و طرح شور اول گزارش کمیسیون دادگستری دایر بتصفيه

۵ - تقدیم لایحه سازمان برنامه از طرف آقای وزیر کار

۶ - موقع و دستور جلسه آینده ختم جلسه

* *

مجلس يك ساعت و پنجاه دقیقه قبل از ظهر بپریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- قرائت صورت غائبین جلسه قبل

رئیس - صورت غائبین جلسه پیش قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد) غائبین با اجازه آقایان: احمد بهادری، مسکر صاحب جمع، تهور تاش، ابتهاج، فتحعلی افشار، کوراولقی، دکتر رایجی حکیمی

غائبین بی اجازه: آقایان: خاکباز، محمود محمودی، دکتر مصباح زاده، صفوی، دولت آبادی، عباسی، پرومند، محمد علی مسعودی، خسرو قشقائی، کججهئی، سالار سنگنجی، امینی، سرتیپ زاده، ناظر زاده، تولیت، حسن احسانی

شهاب خسروانی، دکتر مجتهدی، قرشی، تنقه، الاسلامی، عماد تریبی، محسن طاهری، سالار بهزادی، حاذقی، سودآور، فضیفری، نبوی، پیراسته، محمد ذوالفقاری، امیر انشاری، سلطانی، دستکتر شایگان، جواد مسعودی، خرمی، علم

۲- بیانات آقای رئیس

رئیس - صورت مجلس جلسه پیش متأسفانه حاضر نشده ولی مال سه شنبه حاضرانست آقایان اگر نظری دارند به این جلسه بفرمایند آقای دکتر هدایتی
دکتر هداایتی - عرض کنم در صورت جلسه سه شنبه

در قسمت آخر هریض بنده راجع بکمیسیون امور اجتماعی تقصیری بود که خواستم تذکر بدهم اصلاح کنند آقایان بنده عرض کردم چون مطابق گزارش کمیسیون که قرائت کردند نوشته بودند که در کمیسیون اجتماعی و کار، کاری صورت نگرفته جواب عرض کردم که لایحه تنظیمی کار را رادولت تقدیم نکرده بمجلس و خواهش میکنم که این را اصلاح بفرمائید رئیس - اصلاح و چاپ میشود، این نسخه آخر نیست بعد از اینکه اصلاح شد در روزنامه رسمی چاپ میشود، این برای همین است که آقایان اگر تذکری دارند بدهند، آقای جمال امامی بفرمائید جمال امامی - بنده یکی دودفعه عرض کردم

که صورت جلسات مجلس اوراق مشروطیت ماست، این باید صحیح نوشته شود، تاملش مغذوش و هزار غلط است و این تقصیر تند نویسا نیست، نمیتوانند برسند این را خواهش میکنم ترتیبی بدهید که صورت جلسات بوسیله ضبط صوتی یا هر طریق دیگری حاضر شود

رئیس - راجع به این قسمت در هیأت رئیسه مطرح شده تا ترتیب لازم داده شود بنده خودم يك قرض مختصری داشتم که میخواستم بمسرح آقایان برسانم اجازه میدهید بیایم پشت تریبون؟

مکی - صندلی ریاست را نمیشود خالی گذاشت

عده ای از نمایندگان - آقای کججهئی بفرمائید پشت میز ریاست

رئیس - بفرمائید همچا صحبت کنیم؟ آقای کججهئی نیستند

شوشتری - چون پشت میز ریاست خالی است خواهش میکنم همانجا بفرمائید

فرامرزی - در کجای آئین نامه چنین چیزی هست؟

یک نفر از نمایندگان - چون چیزی در آئین نامه نیست

• این مذاکرات مشروح در صورتجلسه از دوره شانزدهم قانونگزاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

فرامرزی - پس چرا از خودتان اختراع می کنید ؟

شوشتری - اینها اختلافات نظری است ؟ حالا تمام شد ؟ چیزی نبود این چیزی نیست

رئیس - اولاً میخواستم تذکر بدهم که آقایان ناشایقها اینجا بهیچوجه حق هیچگونه تظاهری بر له و علیه کسی ندارند (صحیح است) من از روی آئین نامه قانونی با آنها رفتار خواهم کرد فقط حق نشستن و شپیدن دارند (صحیح است) چنانکه خاطر آقایان محترم مستحضراست اخیراً آسامی عدنی که از طرف حبیب تصفیه کارمندان دولت بطبقات سه گانه تقسیم بندی شده بود در جرید انتشار یافت و در جزء اشخاصی که هیئت تصفیه آنها را برای خدمات دولتی مفید و شایسته تشخیص نداده اند نام اینجانب و همه ای از نمایندگان مجلس شورای ملی نیز دیده میشد

مکی - اینکه مطرح نیست جناب آقای رئیس (عده ای از نمایندگان - بفرمائید آقا)

پس از انتشار خیلی کاروش و کوشش کردم که بدانم علت چه بوده و چه نسبتی را که پایه چنین تشخیصی باشد توانسته اند به بنده داده باشند چون بهیچوسیله نتوانستم سبب را بدانم تقاضا کردم کمیسیون دادگستری صورت مجلس را بخواهند این مکتوم را مکشوف سازند بلاملاحظه صورت مجلس معلوم شد اعضاء هیئت تصفیه بدون حضور آقای دکتر سجادی در روز بیست و نهم تیر ماه گذشته یعنی پنج روز قبل از انقضاء مدت قانونی خود بدون ذکر اندک دلیلی و بدون اینکه کوچکترین نسبتی به بنده داده باشند و بدون اینکه لازم بدانند در اطراف اعمال و سوابق من افلا تحقیقاتی کرده باشند نسبت اینجانب تصمیم گرفته اند و مرا در ردیف امانیور و شایسته و کاپویانور گذارده اند و غرض ورزی و سوء نیت و توطئه خود را در باره بنده کاملاً به ثبوت رسانده اند (صحیح است - صحیح است)

بمراجعه بتاریخ این اولین دفعه نیست که عناصر پاک و بیگناهی مورد ظلم و ستم و توهین واقع شده اند در مثل مناقشه نیست مفرضین و نگاهکاران حضرت عیسی (ع) را هم در ردیف تبه کاران مصلوب کردند ولی تا آید مظلومیت و پاک دامنی او ورد زبانها خواهد بود حقیقتاً جای کمال تأسف است در این مملکت هر نشه برای رفاه مردم بیچاره بود وضع کشور طرح و هر قسم قانونی وضع شود تحریکات و افراض پست نمی گذارد به نتیجه برسد من میخواهم وارد عهد صلاحیت بعضی از اعضاء هیئت تصفیه بشوم ولی این هیئت بطور قطع سوء نیت داشته هیچگونه صلاحیت و اختیاری هم نداشته که برخلاف اصول قانون اساسی همین قانونی که از کمیسیون گذشته و با مشاهد خود اینجانب رسیده است عملی درباره من و نمایندگان بنماید و حق دفاع را از مردم سلب کند بر نگاهکاران محترم پوشیده نیست که مفهوم شایسته نبودن بگردد برای خدمات دولتی چیزی جز این نیست که یا از نظر مادی خده تاو بزبان دارائی کشور بده یعنی از مقام

خود سوء استفاده نموده یا در حفظ حقوق و شئون مملکت و حفظ مصالح ملت در مقابل سوء استفاده مادی تصور کرده یا دست بارتشاه و اختلاس زده و یا از نظر سیاسی احمالی را برخلاف شرافت و تقوی مرتکب و موجب تزلزل بنیان ملت را که اساسش بر پاکی و وطن پرستی افراد است فراهم ساخته است

یک چنین فردی البته صلاحیت را از دست میدهد و برای کوچکترین خدمتی شایستگی پیدا نمیکند تاچه رسد بآنکه عضویت دستکاه قانونگذاری کشور را داشته و هفت مرتبه مورد توجه و اعتماد نمایندگان ملت واقع شود و با افتخار ریاست مجلس شورای ملی نایل آید و امضاء او در ذیل قوانینی که بنیانسبب عدالت و دفع مفاسد و مضار اجتماعی است قرار گیرد از آنجا که اینجانب بشهادت بسیاری از آقایان محترم که سالبان دراز افتخار همکاری و دوستی ایشان را داشته ام در مقابل محکمه وجدان و افکار عامه بعمدالله سربلند و از هر گونه سوء استفاده مادی یا اعمال سیاسی که برخلاف شرافت و تقوی باشد دامن خود را پاک و مبری میدانم برای این عمل مفرضانه هیئت تصفیه جز توطئه بر علیه خود و جز تعقیب قوه مقننه و توهین بمجلس شورای ملی هلتی دیگر نمیتوانم فرض کنم (صحیح است صحیح است) چون این عمل مفرضانه که کوچکترین اثر آن لکه دار ساختن شرافت یک خانواده ایرانیست کهن سال و تصبیح آبروی بگفردی است که در تمام مدت عمر دهوی یا کدامی و هرت نفس و خدمتگذاری بی ریا و خالص برطن عزیز خویش داشته کاملاً برخلاف قانون و حق و عدالت و انصاف است - لازم میدانم زندگانی مادی و معنوی و سیاسی خود را در معرض قضاوت نمایندگان محترم گذارده از وجدان بی آلاش آنان داوری بطلبم و تقاضا کنم که بتاریخ زندگانی من دقیقاً رسیدگی نموده تا اگر غلوغشی در آن باشد بر همه افراد مملکت روشن گردد

راجع بزندگانی خود باید عرض کنم تمام مردم فارس و شاید بیشتر افعالی ایران میدانند که از آغاز جوانی دارای متجاوز از چهل یارچه ده و مزرعه موروثی بودم بتدریج در طول سنوات زندگانی اهلک مزبور را بضمیمه خانه های شیراز و خانه های تهران برای حفظ حیثیت خود فروخته شرافتمندان اصرار معاش نموده و قسمت مهم آن را در راه آزادی و استقلال کشور و احیاء مشروطیت و مخالفت بانفوذ بیگانگان خرج و صرف کردم و هر گز از جاده تقوی و درستکاری منحرف نشده و از بیت المال مملکت سوء استفاده نکردم - اگر در خرج اموال خود گشاد دستی داشته ام یا مردم آبرومند و مستمند را اهانت کرده یا بفقیر مردم مال اندیش و صرفه جو تفریط و اتلافی در آن روا داشته ام کسی جز خودم از آن زبان نبرده و یا بعدی خسارتی وارد نساخته ام و به مملکت و وطن صدمه نرسانم امروز از دارائی مادی یک خانه مسکونی در تهران دارم و یک مارت ناقصی و نا تمام در شیران که هر دو در گرو بانک رهتی ایران و بانک کشاورزی است

از لحاظ خدمات ملی از دوره چهارم تا کنون هفت دوره در مجلس شورای ملی سمت نمایندگی فارس را داشته ام و اطمینان دارم تا هر موقع خودم بخواهم مردم وطنپرست فارس این سمت را از من سلب نخواهند نمود (نمایندگان فارس - صحیح است - صحیح است)

از نظر خدمت دولتی سابقاً مدتی کوتاه در کرگان بزد و کرمان فرماندار و استاندار بوده ام و هر سه نوبت این مشاغل را بر حسب امر قبول کرده ام زیرا در طول مدت زندگانی خود در پی تصدی شغلی نرفتم ام چنانکه حکم فرمانداری بزد را هنگامی که در عتبات هالیات بودم مرحوم سیمعی وزیر مختار ایران به بنده ابلاغ کرد از هر سه مأموریت هم خودم به اصرار استعفا دادم پس از شهریور ۱۳۲۰ چندی تصدی اداره کل آمار و استانداری کسمران را داشته ام و در تمام مدت این خدمات بعمدالله عملی که مستحق سرزنش و ملات و وجدان باشد مرتکب نشده و جز خدمت بخلق کاری نکرده ام اگر بکنفر پیدا شود که بهر مناسبت از من شکایتی داشته یا سوء عمل و نیتی را بمن منتسب نماید بدون چون و چرا خود را سزاوار هر گونه تصحیح نمایندگان محترم خواهم دانست بنده هوی و هوس خدمات دولتی را در این محیط آلوده ندارم و با این اوضاع و احوال بنا توانی و مفید نبودن خویش برای خدمات دولتی معترفم و از همین نظر بشهادت خود آقایان با ۷۳ رای نمای مجلس شورای ملی و صدور دستخط مبارک همایونی زیر بار نخست وزیری نرفتم (صحیح است صحیح است)

قضاوت بدون تحقیق و غرض رانی هیئت تصفیه نسبت بشخص بنده چیز مهمی نیست چون بر خاطر نمایندگان محترم و افراد وطنپرست این کشور اعمال و رفتار بنده پوشیده نیست و خوشبختانه جامعه و افکار عامه سالها است قضاوت خود را در باره بنده کرده است و بلا تردید این لطمه را بر بیکر دستکاه قانونگذاری متمهداً وارد آورده اند

آقایان همکاران گرامی من زندگانی خود که خلاصه از آن را بر عرض رسانیدم برای قضاوت و تعقیب با کمال اخلاص در اختیار وجدان پاک شما میگذاهم که بهر قسم صلاح بدانید مورد بازجویی قرار دهید تا معلوم شود در باره من جز توطئه و غرض ورزی چیزی نبوده اگر نام نیک و پاکدامنی و همت نفس و خدمت خلق بالاترین سرمایه ها است مرا از مال دنیا چیز مهمی باقی نیست نباید از این دارائی معنوی بدون تحقیق و غوررسی یا توطئه و غرض ورزی بی نصیب ساخت

از آقایان انصاف میخواهم وقتی که از امنیت قضائی و عدالت اجتماعی بنده که در مجلس شورای ملی کمتر بن خدمتگذارم بتوانم استفاده کنم چگونه از این بیچاره و بی زین بدبخت ایرانی در انصافی نفاط کشور قادر است از قوانین استفاده و از ظلم و ستم مأمورین و پدیداران مصون بماند؟

این بود قضاوتی که در باره بنده در مقابل

چهل سال خدمت با پاک و ایمن بکشور بهیئت تصفیه نموده است

ما بار که دادیم این رقت ستم بر ما تا خود چه کند دوران بر قصر ستمکاران (صحیح است) بنده چون حامل مقضی نیست از آقای گنجی استعفا دارم جلسه را اداره کنند

(در این موقع آقای گنجی پشت میز ریاست قرار گرفتند)

۳- نطق قبل از دستور آقایان : مکی - صالح - شوشتری .

دکتر مصدق - بنده اجازه خواسته بودم **فرامرزی** - آقا اجازه بدهید در جواب آقای رئیس مادو کلمه حرف بزنم

آزاده - نطق قبل از دستور است

آشتیانی زاده - آقای رئیس چه مطرح است **نایب رئیس** - عده ای از آقایان محترم اجازه نطق خواسته اند اگر راجع بآن مطلب است چون این موضوع مطرح نیست (صحیح است)

(مکی - آقای رئیس بهمان موجبی که صحبت کردند جناب آقای دکتر مصدق هم میخواهند جواب بدهند ایشان بجه موجبی صحبت کردند)

(فرامرزی - رئیس مجلس شورای ملی در هر آنمی می تواند حرف بزند)

(مکی - نظاره نامه را اجرا کنید ایا اینهم در ضمن نظامنامه نوشته است)

اگر موافقت بفرمائید نطقهای قبل از دستور بشود آقای زریان بفرمائید

مکی - بنده راجع بمطلب دیگری میخواستم عرضی بکنم ولی جریان جلسه امروز بنده را مجبور میکند که راجع به بیانات آقای رئیس عرضی بکنم (فرامرزی - اگر اینچنین است که ما هم باید صحبت بکنیم) فبلا به آقای رئیس گفتیم که ایشان در این موضوع رز بگیرند اگر حرف بزنند ما هم حرف خواهیم زد در ادوار قانونگذاری مجلس سابقه نداشته است که رئیس مجلس از موقع خودش استفاده کند (دکتر مصدق - سوء استفاده کند) سوء استفاده میکند و راجع بخودش مطالبی بگوید نمیتواند اینکار را بکند ایشان باید بنشینند باین نایب رئیس جلسه را اداره بکنند ایشان هم مثل بنده باید ساعت ۶ بیاید در تابلو اسم خودش را بنویسد تا صحبت کند ولی ریاست مجلس (فرامرزی - با مطرح نکنید یا بما هم اجازه حرف بدهید)

(کشاورز صدر - ما هم اجازه میخواهیم)

نایب رئیس - آقایان توجه بفرمائید ایشان از نطق قبل از دستور استفاده میکنند

کشاورز صدر - اگر راجع باین موضوع صحبت بکنید ما از جلسه میرویم بیرون از این موضوع صرف نظر بکنید

مکی - آقایان خوب بوده خواهش از آقای رئیس میکردید که در این موضوع صحبت نکنند بقرض اینکه بنده صرف نظر بکنم آقای دکتر مصدق صرف نظر میکنند (فرامرزی - قانون قانون است

مجلس مجلس است و کبیل و کبیل است) (کشاورز صدر - هر که بخواهد در این موضوع حرف بزند ما میرویم بیرون) (شوشتری - آقای مکی مملکت متشنج میشود برای رضای خدا صحبت نکنید آقای رئیس از خودش دفاع کرده است چه اشکالی دارد) خیلی خوب بنده فعلاً صرف نظر میکنم (شوشتری - از جناب آقای دکتر مصدق هم استعفا میکنم که ایشان هم صرف نظر بکنند سکوت بفرمائید) (دکتر مصدق - ما باید نظریات خودمان را در این موضوع بگوئیم) (آشتیانی زاده - پنج دقیقه تنفس بدهید)

مکی - بنده موضوعی را که امروز میخواستم به استحضار مجلس شورای ملی ایران و بالاخره با اطلاع ملت ایران برسانم موضوع این سانحه هوا بیامی اخیر است (صحیح است) البته این آسیبان واقفاً باعث تأسف تمام ملت ایران است بنده خیلی مایل داشتم که آقای ابتهاج رئیس شرکت هوا بیامی اینجا بودند تا بنده مطالبی راجع بشرکت هوا بیامی عرض آقایان نمایندگان برسانم و در حضور ایشان ثابت کنم که این هوا بیامی های شرکت هوا بیامی یک تابوت متحرکی است که روی نفع پرستی موجب حادثه اخیر شده (آشتیانی زاده - تابوت پرند است) این طیاره ها بقدری قراضه و اسقاط بوده که هیچ کمپانی بیمه مدضر نشده است که اینها را بیمه بکنند گفته اند کاینها باید از خدمت خارج بشوند از لحاظ فنی اشکالاتی داشته در موقع پرواز برخلاف تونازیکه بایستی بارگیری بشود اضافه بارگیری داشته ۲۸۰ کیلو بترین اضافه بار داشته ببخشید ظرفیت بتریش هم کامل بوده حتی خلبانها و مکانیسین ها اعتراض کرده اند که این موتورش خوب کار نمی کند بترین کمتر بردارید ایران را که طی کردیم بخارج ایران که رسیدیم بترین گیری میکنیم ولی برای اینکه بیک وقت کم کردنی دچار نشده باشند گفته اند خیر با ظرفیت کامل را ما طی کند که یک سره برود بصره (جده) تغییر بصره چون باید برود جده و یک موتور هوا بیامی را تمیر بکنند یک موتور هوا بیامی باید برود در آنجا بمقصدش که در بصره بوده (در جده) خلاصه یا بصره یا جده یک کمپانی خارجی اگر خاطر آقایان باشد بایران پیشنهاد دارم که حجاج ایرانی را با یک هوا بیامی های بسیار خوب و معطلش با یک قیمت خیلی نا زلی بخریم ببرد و مراجعت بدهد و برای هر نفر نصد تومان بگیرد (صحیح است) دولت هم به اداره هوا بیامی کشوری که آقای احمد شفیق رئیس هستند اوشند که اینها حاضرند حجاج را با این شرایط ببرند و ما این مسافران را واکنداز میکنیم باین شرکت اداره هوا بیامی کشوری نوشته دولت که شما این صلاحیت را ندارید و ما باید این کار را بکنیم آنوقت تقریباً ۱۶۰۰ تومان از مردم گرفتند و باین شرکت دادند نصد تومان و خودشان هر از و ششصد تومان گرفتند برای اینکه با مردم اینطور با قصابی رفتار کنند و مردم را ببلای خانه و بقصاب خانه ببرند در تمام دنیا نامتعارف هوا بیامی بیمه میشود یعنی شرکتی برای بیمه موفقتی که

افراد خودشان را بیمه میکنند تا سافه هیچک از این دوسه نفر افراد بیمه نبودند و فقط خارجیها بیمه بودند و یک نفر هم سرهنگ ما کرمی بیمه بوده و بعد هم که یک اعتراضی بلند شد مردم سر و صداشان در روزنامهها باز شد آنوقت میگویند که تقصیر آن سرهنگ هوا بیامی بوده است در صورتی که از قراری که میگویند این سرهنگ از بهترین افسران هوا بیامی ایران بوده دوست هفتاد هشتاد نفر شاگرد تربیت کرده (صحیح است) حالا چرا باز پرس رفته در آنجا و نتوانسته است به یک نتیجه ای برسد علت دارد برای اینکه این شرکت را یک دسته از متنفذین ایران که عضویتش دارند اداره می کنند و یک دسته از متنفذین این مملکت یک پرداختهائی میکنند بعنوان (ملک مدنی - اسم آنها را بفرمائید) بعنوان عضو هیئت مدیره بازرس و فلان آقای بودی وزیر دادگستری بازرس این شرکت بوده و ایشان یک مقدار حقوق از این شرکت میگیرند آیا آقای بودی وقت این را دارد که برود بازرسی بکند ؟ این را باج و خراج میدهند که وقتی یک حادثه ای اتفاق افتاد بازرس جرات نکند در آنجا برود تحقیق بکند (فقیه زاده - حالا هم هست ؟) الان هم هست سابقاً عضو هیئت مدیره بودند تغییر مشاوره قضائی بودند و اکنون بازرس شرکت هستند این را تحقیق کنید این موضوع در دفاتر شرکت هست حقوق پرداخت کرده اند (فقیه زاده - خودش باید بیاید دفاع بکند) اگر آقای ابتهاج در اینجا بودند بنده خیلی شدیدتر از این صحبت میکردم ولی چون غالب هستند نمیخواهم جعلاتی را عرض کرده باشم که بگویند از غیبت او سوء استفاده کردم و یک موضوع دیگر که مجلس شورای ملی را دچار اشکال کرده و مخصوصاً بنده را دچار معذور کرده موضوع شخص ریاست اداره هوا بیامی است بنده نمایانم اداره هوا بیامی در مقابل کدام وزارت خانه مسئول است و مجلس ایران یا عده ای از نمایندگان یک و کبیل اقلیت با اکثریت از کدام وزارتخانه میتواند سؤال و استیضاح بکنند (یکی از نمایندگان - وزارت زاه) وزارت راه تصدیق بفرمائید وقتی که یک چنین شخصی یک چنین وابستگی نزدیکی با خانواده سلطنتی داشته باشد کدام وزیر راضی است که بتواند از او توضیح بخواهد از آن گذشته ایشان ایرانی هستند یا خازجی ؟ (آشتیانی زاده - ایرانی الا سل هستند) خنده نمایندگان) این است که بفرموده بنده این جرم مشهود است که دلایل جرم مشهود است و از قراری هم که بنده شنیدم روز جمعه هم آقای ابتهاج در منزل آقای قائم مقام الملک بودند باینکی از مدیران جرایم هم که آنجا بوده سر همین موضوع کشمکش میشود آقای ابتهاج آن تقصیر را متوجه خلبان میکنند البته کسی که مرده است کسی نمی تواند از او دفاع کند طیاره ای که حرات کرده است مأموم نیست که چه کسی دست آن را کشیده است مریس کنم دادگستری تهران هم آن چنان دادگستری است که روز اولی که بودی وزیر دادگستری شده هم امروز دادگستری عرض شده کدام دادستانی

است که این موضوع را تعقیب بکنند ؟ احمد شفیق رئیس اداره بیمائی است ایشان اجازه پرواز داده اند یعنی اداره هواپیمائی اجازه پرواز داده مسئولین امر آقای بوذری بازرس آن شرکت است ؟ میخواستم توجه آقایان را به این سانسه عجیب و بیابن مصیبتی که واقعاً افلا هشت خانواده را مصیبت زده کرده وقتی یکی را بنده شنیدم آن بصیر گیلانی گفتند در سن سی و چند سالگی پنج اولاد دارد و هیچ چیز هم ندارد دیناری هم ندارد معلوم نیست تکلیف این خانواده این اولاد های صغیر که بزرگترین آنها ده سال دارد چه میشود ؟ آیا دولت نایستی سودپرستی را ترک کرده افلا موظف بشود برآوردن بغانواده ها و به سفار آنها یک پولی بدهند و اینها را اقل برای یک مدتی زندگیشان را فراهم بکنند تا این بکنند بالاخره همه چیز که نایستی برتفع سرمایه داری در این مملکت بگردد تعادل زندگی این مملکت را بهم میزنند همین هاست که مملکت را به طرف زوال میبرد ما نباید از مقام وزارت و کالت خودمان واز مدیر کلی خودمان سوء استفاده بکنیم با جان و مال وهستی و شرافت یک دسته مردم بی پناه بازی بکنیم برای اینکه جیب خودمان را پر بکنیم یا ارسال همان شرکتی که این حجاج را برده شنیدم چند میلیون تومان استفاده کرده چند میلیون تومان عایدات خالص آن شده و بین شرکا تقسیم شده و اداره مالیات بردرآمد هم بعنوان اینکه این قبیل شرکت ها در تمام دنیا ماف از مالیات هستند یا با آنها کمکهای میشود یک دینار از آنها مالیات نگرفته در صورتیکه اینها چندین میلیون مردم را غارت کرده اند و بنده از پشت این تریبون مردم بی اطلاع ایران عرض میکنم با این هواپیماها مادامیکه اینطور با جان مردم بازی میکنند مسافرت کردن بهلاکت افتادن است و شرط عقل نیست بایستی بایک شرایط بهتری برای این مؤسسه هواپیمائی ایران یک فکری کرد و یک اشخاصی را گذاشت که در مقابل دولت و ملت و مجلس شورای ملی ایران مسئولیت داشته باشند و ما بتوانیم از آنها سؤال واستيضاح بکنیم با کیفیت فعلی سؤال واستيضاح غیر مقدور است خاصه اینکه تا آقای بوذری در رأس کارند (بعضی از نمایندگان - خواهش می کنم اسمی شرفا را بفرمائید) مسئولین این فاجعه شناخته نخواهند شد (دکتر باقی - آقای مکی بیخشد تازه اگر بیکه سالم رسیدند آنجا گردنشان را می زنند) (آزاد - خواهش میکنم اسمی شرکا را بفرمائید) آقای ابتهاج عضو هیئت مدیره شرکت و رئیس شرکت هواپیمائی و چند نفر هم از متنفذین و سرمایه دارهای مملکت منجمله آقای دکتر مین دفتری و غیره هستند (بعضی از نمایندگان - آقایان مسودی ها چهارم ؟) بله گفتند آنها هم هستند (اسلامی - دکتر سجادی هم هست) (دکتر سجادی طی نامه ای که نوشته و در روزنامه اطلاعات چاپ شد تمام سهام خود را بشیر و خورشید سرخ واگذار کرده اند و اگر چیزی درجائی دارند بمجلس شورای ملی وکالت داده اند که بشیر و خورشید سرخ واگذار

شود بهر حال یک اشخاصی آمده اند و تمام سهام این شرکت را در دست گرفته اند ولی البته این کار هم جرم نیست حق دارند که این کار را بکنند ولی نباید سوء استفاده بکنند و نهصد تومان را به ۱۶۰۰ تومان برسانند و اینطور با جان و مال مردم بازی بکنند و جان ۸ نفر را بخطر بیندازند بنده خواستم با کمال تأسف این واقعه را بعرض آقایان محترم برسانم و عرض کنم که ما در این قبیل مسائل بایستی در فکر آینده این مملکت باشیم (همه ای از نمایندگان - صحیح است) ممکنست که فردا خدای نکرده یک آکسیدان دیگر اتفاق افتد دوست شما منسوب شما یا منسوب بنده توی این هواپیما باشند و مادر نتیجه بشینیم و تأسف بخوریم هلاج واقعه قبل از وقوع باید کرد این مؤسسه با جان مردم بازی میکند و خوبست که آقایان معترم اکثریت دولت را متوجه فرمایند که این مؤسسه در مقابل مجلس ووزراء مسئول باشد ما باید مسئول اداره هواپیمائی را بشناسیم و بدانیم که کیست و واقعاً چه کسی مسئولیت دارد و میتواند جواب بدهد آقای نخست وزیر باحمد شفیق نوشته که ما نرخ را ۸۰۰ تومان قرار دادیم این قیمت چرا ایشان جواب داده اند که این موضوع در صلاحیت دولت نیست وقتی که رئیس دولت اینطور بنویسد جواب وزیر مربوطه دیگر معلوم است اینستکه بنده برای جلوگیری از حوادث آتی برای اینکه هلاج واقعه قبل از وقوع شده باشد این قضیه را با کمال تأسف با اطلاع آقایان نمایندگان محترم رسانیدم و وجدان آقایان را در این قضیه حکم قرار میدهم که آنچه وجدانشان حکم می کند از دولت بخواهند که تکلیف این مؤسسه را معلوم کنند و دست این مؤسسه را از سر مردم ایران کوتاه کنند و من خیلی متأسفم که آقای ابتهاج نبودند و اگر ایشان بودند بنده تمام از این صحبت میکردم ولی چون ایشان تشریف ندارند صرف نظر میکنم و نمیخواهم که در غیبت ایشان اسائه ادبی کرده باشم (بعضی از نمایندگان - احسنت احسنت)

نایب رئیس - آقای صالح بفرمائید
الهیاری صالح - بنده هم مثل غالب از آقایان نمایندگان محترم از تعطیل تابستان استفاده کرده و بعوضه انتخابیه خودم کاشان رفتم و بنال نقاط از از میمه و جوشقان و قهرورد و شهر کاشان و دهات و سوسویایه و نظیر رفتم و در اغلب نقاط یکی ۲۰۰۰۰ روز توقف کردم و از اشکالات مردم بیش از پیش اطلاع حاصل نمودم پس از مراجعت بپهران همواره در رسیدم بودم که مختصری از مشهودات این مدت را بعرض آقایان نمایندگان محترم برسانم ولی بواسطه تشنگات داخل مجلس و کارهای مهمتری که در پیش بود متأسفانه ممکن نشد تا امروز که وضع مجلس قسری آن برای برای انداختن تلبه ها ۳۰۰۰ و چهار هزار کیلووات قدرت میخواهند اینها کاری است که اگر سازمان بر نامه بخواهد توجه کند هم مقدار زیادی از اراضی آباد میشود و بزراعت کاشان افزوده میشود

ما نسبت بسایر ولایات هم صدق میکند بنا بر این مطالبی که راجع بکاشان عرض میکنم میشود اما نمود که زبان حال سایر نقاط مملکت نیز هست مخصوصاً مشکل بیکاری که در تمام کشور بک مصیبت بزرگی را تشکیل میدهد و بنده بعنایت آقای نخست وزیر و آقایان وزیران ایشان اطمینان میدهم که تنها با صدور بخشنامه چاره آن نخواهد شد باید هر چه زود تر یک فکر اساسی برای رفع این مشکل نمود و لا اقل وجوهی را که صرف کارهای بیهوده میشود در هر شهرستانی بیک مصرف هاد المنفعه برساند و لوهر قدر مختصر باشد درد مردم را قدری تسکین میدهد مثلاً یک عمارتی که برای دبیرستان کاشان از عطیه ملوکانه ساخته میشود یا بنشای بانگلی که در شرف اتمام است عده ای را بکار مشغول داشته و هیال و اطفال آنها از گرسنگی نجات یافته اند از این قبیل کارها در هر شهرستان میشود کرد و اگر دولت یک کمی به این مسائل توجه نماید میتواند درد مردم را تا حدی دوا نماید البته این قبیل کارهای کوچک فقط جنبه موقتی را دارد و چاره اساسی بحران فعلی نیست ولی مردم بقدری بدبخت شده اند که بهمین چیز های کوچک هم قانع هستند و دلشان را میشود خوش کرد البته اگر کار اساسی هم بخواهند بکنند و سازمان برنامه ۷ ساله یک روزی صورت حقیقت بخود بگیرد در کاشان هم زمینه آن موجود است چنانکه دو سال قبل بطوریکه موقی بعرض مجلس شورای ملی رسانیدم مردم کاشان حاضر شدند شرکتی با سرمایه ۳۶۰ میلیون ریال که در تاریخ اقتصادی ایران هیچوقت سابقه نداشته تشکیل دادند که کارخانه نساجی و ریسندگی با ۲ هزار دستگاه پارچه بافی و ۵۰ هزار دوک نغرسی تأسیس نمایند و متجاوز از ۴ هزار نفر از طبقات مختلف اهالی کاشان سهام این شرکت را خریداری کردند و ده یک سرمایه آنرا نقد آپرداخت کردند ولی دولت های وقت بقدری بی اعتنائی کردند تا شرکت منحل گردید اکنونهم اگر سازمان برنامه میخواهد واقماً کاری برای مردم انجام دهد میشود همان کار را کرد در سال ۱۳۲۷ دو نفر از مهندسی لایق بنگاه آبیاری آقای مهندس اسفندیار که غالب آقایان بلباقند و صداقت ایشان اطلاع دارند و آقای مهندس نیکخواه مطالعات دقیق راجع با بهای سطح الارض و تحت الارضی کاشان بعمل آورده و گزارشهای مفصلی تقدیم کردند که در بنگاه مزبور موجود و یک نسخه آن الان نزد بنده است طبق این گزارش بین خط آهن کاشان و جاده شوسه از حوالی سن سن تا گلشن آباد میتوان آب کافی تهیه نمود باین معنی که میشود در حدود یک صد حلقه چاه عمیق حفر کرد و در حدود ۳ تا ۴ متر مکعب در ثانیه آب استخراج نمود و برای اینکار یک دستگاه مواد برق احتیاج است که قدرت مرکزی آن برای برای انداختن تلبه ها ۳۰۰۰ و چهار هزار کیلووات قدرت میخواهند اینها کاری است که اگر سازمان برنامه بخواهد توجه کند هم مقدار زیادی از اراضی آباد میشود و بزراعت کاشان افزوده میشود

و هم برای مردم کار پیدا میشود و احتیاج دیگر مردم کاشان بهداشت و بهداری است (همه ای از نمایندگان - صحیح است) هم ولایتی های من انتظار دارند اکنون که دکتر جهانشاه صالح وزیر بهداری و من و کبیل آنها هستم در هر دهستان یک در مانگانه تشکیل شود و پزشکان ثابت و سیار بکاشان اعزام گردند و دیگر توجه ندارند باینکه هر گاه تمام بودجه وزارت بهداری را فقط صرف کاشان و نظیر بشایند احتیاجات آنها باین زودی رفع نخواهد شد البته آقای وزیر بهداری دستورهای صادر نموده و امیدوارم در حدود امکان بذل توجه بخواهند کرد ولی در هر نقطه سعی کردم که به خود اهالی دهات بفهمانم اقدام اساسی که باید بعمل بیاید تأمین بهداشت یعنی حفظ الصحه است آقایان اطباء محترم که در اینجا تشریف دارند بدانند که اگر واقعاً در مملکت بهداشت تأمین شود و بحفظ الصحه مردم توجه شود ما خیلی از بهداری بی نیاز خواهیم گردید والا هر قدر دولت بتواند داروود کتر تهیه بکند و بنقاط مختلف کشور بفرستد باوجود مشکلاتی که هست ممکن نخواهد بود که در مملکت بهداری تکمیل شود (شوشتری - آنهم با داروهای فلسطینی) باین آبوهوا و مزایای دیگر طبیعی که مخصوصاً در نقاط دهات و کوهپایه وجود دارد اصلاً نباید بیماری وجود داشته باشد و هر گاه آقایان بخشدارها (که امروز بقدری از وصول بخشنامه ها سرگشیه گرفته اند که بهتر است اسم آنها را بجای بخشدار بخشنامه دار گذاشت) اگر این آقایان بخشدارها یا بخشنامه دارها در امر بهداشت و نظایات دهات قدری توجه نمایند قسمت اعظم کارهای وزارت بهداری مرتفع میشود خوشبختانه خود مردم تاحدی متوجه این مسائل شده اقدام مینمایند در بعضی از نقاط بدون این که منتظر دولت بشوند خودشان در صد راهسازی برآمده اند برای مبارزه با آفات سردرختی مستقیماً اقدام میکنند مثلاً اهالی دهستان قهرود که یکی از فشنک ترین و تاریخی ترین نقاط کاشان است مردم بین خودشان ۲۰ هزار تومان جمع آوری کرده و بین قهرود کاشان و قهرود و جاده اصفهان ایجاد راه شوسه اتومبیل رو کرده اند ملاحظه بفرمائید فقط اهل یک ده ۲۰ هزار تومان از بین خودشان جمع آوری کرده اند؛ همچنین اهالی ایبانه و برز رود قصر و غیره هر گاه کوچکترین توجهی از طرف اولیای امور بشود بهبودی کلّی برای مردم فراهم خواهد گردید از این فرصت استفاده میکنم از عنایت اعلیحضرت همایونی که در مسافرت دو سال قبل خودشان مقرر فرمودند یک بیمارستان در نزدیکی قصبه نظیر از محل عطایای ملوکانه ساخته شود و اکنون تمام شده و حاضر برای تعویب بوزارت بهداری میباشد از طرف خود و هم ولایتی های خود بخصوص اهالی نظیر تشکر عرض می کنم

نایب رئیس - آقای عباسی
عباسی - بنده که بعنوان سرکشی بنطقه انتخاباتی مربوطه ام رفته بودم از کردستان مراجعت و در نتیجه مسافرتها طولانی بداخل منطقه اکراد و شهرستانهای مرزی باوضاع محل و روحیات مردم از نزدیک ناظر بودم - وظیفه ملی و وجدانی خود می دانم که مشاهدات خود را بعرض نمایندگان محترم و همکاران عزیزم برسانم
اکراد ایران نمونه یک فرد میهن پرست و وفاداری هستند که با روحیه قوی و سرشار خود در مقابل هر گونه پیش آمدی که برخلاف مصالح میهن عزیز باشد با سرسختی تا آخرین نفس مقاومت نموده و بهیچوجه تحت تأثیر تبلیغات و تبلیغات سوء واقع نشده و مصالح کشور را بر همه چیز مقدم مینمایند (صحیح است) اینجانب با کلبه طبقات اکراد - روحانی - کاسب - تاجر - زارع - رؤسای عشایر تماس داشتم و از نظریه یکایک آنان نسبت ببیش آمد داخلی جوانرود جو یا شدم همه جا با یک حس از جا و تنفر عجیبی جوانرودها را تقبیح و از اینکه از تعویب اسلحه خودداری نموده اند و کار اجباراً بعملیات نظامی کشیده شده تنفر داشتند (صحیح است) و بنده را واسطه قراردادند که بشایند کمی از طرف کلبه اکراد آمادگی خود را در اجرای منویات اعلیحضرت همایون شاهنشاهی و خدمت بیبهن در محضر مجلس شورای ملی از پشت این تریبون بعرض برسانم
تنها اسندهای اکراد این بود که با وضع عمومی کردستان عطف توجه بیشتری شده موجبات رفاه حال آنها از هر حیث فراهم گردد (صحیح است)

درخانه هرا بضم از دولت استعدا مینمایم نسبت ببهداشت و مخصوصاً فرهنگ سفر و بانه توجه بیشتری بفرمائید
انصاف نیست قصبه مثل بانه که دارای پنج و شش هزار نفوس و در مرز واقع شده فاقد یک دبیرستان هم باشد و تاحال در این خصوص مکاتبات زیادی باوزارت فرهنگ نموده ام - متأسفانه تاکنون توجه نکرده اند و این مسئله برای ملت شاه پرست بانه حیاتی است و نهایت لزوم دارد (صحیح است) احسنت
نایب رئیس - دستور انتخاب هیجده نفر جهت کمیسیونی است که برای لایحه انجمن ها است
کشاورز صدر - آقا پیشنهاد دیگری دادیم
فقیه زاده - باشد برای جلسه بعد
توافق بشود
نایب رئیس - توجه بفرمائید بنده مطمئنم را ادا کنم و چون هنوز توافق نشده است اگر آقایان اجازه بفرمائید برای جلسه بعد باشد
دکتر مصدق - آقایان گزارش جناب آقای سردار فاخر کی مطرح میشود ؟
نایب رئیس - پیشنهادی هم رسیده است که قرائت میشود توجه بفرمائید
نورالدین امامی - آقای رئیس راجع بانتخاب ۱۸ نفر یک طرحی تهیه شده و پیشنهاد شده اول آن باید تصویب بشود
نایب رئیس - تصویب شده در جلسه گذشته
امامی - معذرت می خواهم
نایب رئیس - پیشنهاد قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)
ریاست محترم مجلس شورای ملی پیشنهاد می کنم گزارش کمیسیون دادگستری راجع باصلاح قانون تعقیبه کارمندان دولت مطرح شود رضوی شوشتری اسلامی تیبورتاش جواد هامری کشاورز صدر سلطان العلماء اورنگ کرکائی دولتشاهی مکرّم و جهمی دیگر از آقایان دارم
آزاد - آقای رئیس بنده اخطار نظامنامه ای دارم
نایب رئیس - طبق کدام ماده؟
آزاد - ماده ۵۸
۴- ورود در دستور و طرح شور اول گزارش کمیسیون دادگستری دائر بتصفیه
نایب رئیس - ماده ۵۸ آیین نامه قرائت می شود
(شرح ذیل قرائت شد)
ماده ۵۸ - وظایف کمیسیون امور استخدامی وزارت است از رسیدگی بخواجق قانونی مربوط بقوانین استخدامی و تصویب سازمان وزارتخانه ها بایجاب نظر

هر يك از كميسيون هاي مربوطه .
آراء - نظر باینکه این لایحه ای که تقدیم شده راجع تصدی کارمندان دولت بایستی مطابق این ماده ۵۸ برود بکمیسون استخدامی و نرفته است این است که من تقاضا میکنم اول بفرمائید که مطابق این ماده نظامنامه بفرستید بآن کمیسون و بعد مطرح بشود .

نایب رئیس - آقا اطلاع دارید که قانون تصدی منحصراً در کمیسون دادگستری مطرح شده (آزاد - عمل مربوط با استخدام است) حالاهم در کمیسون دادگستری مطرح می شود آقا باین موافقت کردند - ولی در عمل اگر آقایان موافقت فرمودند آنوقت می رود بکمیسون (آزاد - عمل مربوط با استخدام است باید برود اینجا) و حالا راجع مطرح کردن گزارش می خواهم تصمیم بگیریم اگر مخالفی نیست رأی بگیریم .
کشاورز صدر - حالا که مخالفی نیست رأی هم دیگر لازم نیست .

دکتر بقائی - این اخطار آقای آزاد دلیل بر مخالفت ایشان است .

نایب رئیس - آقای آزاد مخالفید ؟ بفرمائید .

آزاد - بنده پیشنهاد مخالفم آقا در سال گذشته دیدیم وقتی که قانون تصدی را آوردند یکی از اشخاصی که مخالف بودند بودم و خیلی باشتابزدگی این قانون را تصویب کردند و حالا هم که این طرح را آورده اند میخواهند باشتابزدگی آن را بگذرانند در این نظامنامه نوشته است مخصوصاً لوابی که مربوط با استخدام است باید حتماً برود بکمیسون استخدام این نظر را تذکرادم باز توجه نفرمودید ممکن است فردا این قانون وقتی که رفت بمجلس سنا مجلس سنا آن را رد کند برای اینکه این لایحه بناسبت اینکه ابتدا بکمیسون استخدام نرفته بر گرداند بآن کمیسون و سایر کمیسون ها تا سیر قانونی خودش را طی کند بنا بر این بنده استدعا دارم تأمل بفرمائید بعد از اینکه سیر قانونی خودش را طی کرد آنوقت پیشنهاد شود .

نایب رئیس - آقای رضوی بفرمائید .
کشاورز صدر - بنده جزو پیشنهاد دهندگان هستم اجازه بخواهم .

نایب رئیس - ایشان قبل از شما اجازه خواسته اند واسم نویسی کرده اند .

رضوی - البته آقا قانون از جهات مختلف ممکن است ارتباط بکمیسونهای مختلف پیدا کند ولی جهت اهمیتی که بآن سبب آن قانون تهیه شده است آن بیشتر مورد نظر و توجه قرار میگیرد و بکمیسون مربوط از جهت اهم مراجعه میشود علاوه بر این خود جنبه ای در اینجا فرمودید که اصل طرح در سال گذشته از کمیسون دادگستری گذشته با نمره اختیاری که مجلس شورای ملی بکمیسون داده است و تنها کمیسون بوده است که این را صورت قانونی داده و آنرا در مرحله آزمایش گذاشته است در این صورت بعد از یکسال که آزمایش شد دولت باید بایجاد نظریات

خودش را راجع باین قانون بگوید آنوقت مجلس شورای ملی اصل قانون را با آن نظریات در مجلس تصویب کند و علاوه بر آن قانون استخدام البته قانونی است که برای بکار داشتن و با استخدام کردن عده ای از افراد میباشد اینجا هم نظر بیرون کردن و نه نظر بکار گذاشتن افرادی است که اسم آن قانون استخدام باشد و بکمیسون استخدام مراجعه شود این قانون تصدی است و تصدی هم نظر باین که جنبه قانونی و جزائی و این قسمت ها را دارد از این جهت هم سیره مجلس شورای ملی در تمام ادوار مختلف قانونگذاری اینطور بوده و اگر جنبه ای هم بطور که در باز صلاحیت کمیسون استخدام فرمودید در باز کمیسون دادگستری هم مراجعه می فرمودید کاملاً این موضوع در آنجا تشریح شده و در آنجا اجازه طرح دادن و تدوین کردن را ملاحظه می فرمودید که خیلی غلطی و مشهود قرار دارد (آزاد - بالاخره يك آئين نامه ای است که باید اجرا بشود حالا اجرا نمیکند من حرفی ندارم)

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهادی که قرائت شد از طرف آقایان راجع بطرح این گزارش کمیسون دادگستری آقایان موافقتی قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد گزارش قرائت میشود (بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسون دادگستری به مجلس شورای ملی .

کمیسون دادگستری با حضور آقای وزیر دادگستری لایحه دولت مربوط باصلاح قانون تصدی را در چند جلسه مورد دقت و رسیدگی قرار داده با توجه باین که عمل تصدی در تعیین تکلیف کارمندان دولت بسیار ناقص و از یکصد و پنجاه و هشت هزار نفر از کارمندان فقط نسبت به نهمصد و چند نفر از آنها اظهار نظر نموده است که علاوه بر این که عمل مزبور ناقص و تبعیضی است نسبت بسایر کارمندان در بین این عده هم چند نفر از نمایندگان مجلسین سنا شورای ملی و عده ای از قضات دادگستری را نیز داخل در مستخدمین نموده که این عمل نه فقط خارج از حدود اختیارات و صلاحیت هیئت تصدی بوده بلکه مخالف با اصول و موازین قضائی و مخالفت صریح با قانون اساسی ایران می باشد . علاوه بر این که قانون تصدی بازنشستگان را صراحتاً خارج از موضوع تصدی قرار داده و نظر مشافلهین از مستخدمین داشته است هیئت مزبور بر خلاف قانون تعدادی از بازنشستگان و عده ای از غیر مشافلهین را نیز مشمول شناخته است که نسبت باین قسمت هائیز از حدود وظائف قانونی خود خارج شده است بنا بر این کمیسون با توجه بلزوم اصلاح قانون تصدی سابق لایحه پیشنهادی دولت را با اصلاحات کافی در ضمن سه ماده تصویب و اینک برای هور اول تقدیم مجلس شورای ملی مینماید .

قانون اصلاح قانون تصدی کارمندان

ماده اول - برای رسیدگی بوضع کارمندان دولت و تعیین تکلیف آنها بطریق زیر رفتار خواهد شد :

۱ - از هر وزارتخانه هیئتی مرکب از هشت نفر تعیین می شود باین ترتیب که وزیر مربوطه ۱ نفر از کارمندان عالی رتبه آن وزارتخانه را که بصورتاً تقوی و مورد اعتماد و دارای حسن سابقه باشد بهیئت دولت معرفی و هیئت دولت در جلسه رسمی خود پنج نفر را بسمت کارمند اصلی و ۳ نفر را بسمت عضو علی البدل انتخاب مینماید .

۲ - هیئت های مزبور مکلفند بتوا در سازمان وزارتخانه ها و ادارات و شهرداری ها و دستگاههای که با سرمایه دولت تشکیل می شود تجدید نظر نموده و ادارات و دواير مزبور را بعد اقل ممکن تقلیل داده و سپس بوضع کارمندان رسمی دولت اعم از شاغلین و منتظرین خدمت رسیدگی و تکلیف آنها را بطریق زیر معین نماید .

اول - تعیین کارمندان شایسته و صالحی که وجود آنها برای حسن جریان امور لازم و ضروری است و ادارات و سازمان های جدید باید از آنها تشکیل شود .

دوم - کارمندان زاید که بدو قسمت تقسیم می شوند .

قسمت اول - کارمندانی که وجود آنها فعلاً در نتیجه حذف یا محدود شدن تشکیلات لازم نیست و ممکن است در آتی از آن ها استفاده گردد .

قسمت دوم - کارمندانی که برای دولت مفید نبوده و وابستگی خدمت دولت را ندارند و مشمول قانون بازنشستگی هم نیستند .

نسبت بکارمندان قسمت اول تا وقتی که بآنها کاری رجوع نشده است حقوق ثابت آنها داده خواهد شد و بخدمت کارمندان قسمت دوم با تأدیبه کسور بازنشستگی که پرداخته اند خاتمه داده میشود و باین طبقه از کارمندان در آتی به شغل دولتی رجوع نخواهد شد . مدت رسیدگی هیئت های بدوی يك سال از تاریخ تصویب این قانون خواهد بود .

ماده ۲ - کارمندانی که بوضعیت هیئت بدوی تسلیم نیستند میتوانند در ظرف يك ماه از تاریخ ابلاغ رأی هیئت تصدی بدیوان عالی کشور شکایت نمایند . تشخیص دیوان کشور قاطع است همین وزیر مربوطه میتواند در صورتیکه بوضعیت هیئت بدوی در مورد کارمندانی که شایسته و صالح شناخته شده اند معترض باشد شکایت خود را در ظرف یکماه از تاریخ صدور رأی بامدارک لازم بوسیله دادستان کل بدیوان مزبور مراجعه نماید . هیئت نخستین تصدی فضات دادگستری دادگاه انتظامی و مرجع تجدید نظر از تشخیص دادگاه مزبور دادگاه تجدید نظر انتظامی میباشد .

هر وزارتخانه مکلف است تصدیقات هیئت تصدی سابق را بستمندین خود ابلاغ نمایند تا در صورتیکه تسلیم برای هیئت نباشند در ظرف یکماه بدیوان

کشور شکایت کنند . رأی دیوان کشور در اینخصوص قطعی است .

ماده سوم - تشخیصات هیئت تصدی سابق در مورد نمایندگان مجلسین از لحاظ حفظ اصول و تفکیک قوای سه گانه و نسبت بصاحبان رتبه قضائی با ملاحظه اصل ۸۱ تا ۸۴ متمم قانون اساسی و نسبت بستمندین غیر شاغل و مشمولین بازنشستگی طبق قانون تصدی مصوب تیرماه ۱۳۲۸ چون مخالف با قانون مذکور و خارج از حدود صلاحیت و اختیارات هیئت تصدی بوده است لغو و کان لم یکن خواهد بود .

عامری - بنده مخالفم .

نایب رئیس - کلیات گزارش مطرح است ، اجازه بوجب تأیید است آقا . آقای حائری زاده بفرمائید .

حائری زاده - احساسات در موقع قانونگذاری هیچ مطلوب نیست بقول یکی از رفقا از نظر عشق بازی مطلوب است در موقع قانونگذاری ممانت و مبالغه و خونسردی اطراف قضیه لازم است تا اظهار نظر بکنند یکی دیگر از فلسفه و مکرر است که گفته اند دو مجلس باشد برای همین موضوع بوده که يك دهنه در سایه احساسات عمل مخالف مصلحت انجام نشود (نایب رئیس - آقای فرامرزی توجه بفرمائید با خونسردی) برای اینکه يك نطق های آتشین گذرد يك مجلس شد و احساسات نمایندگان را تحریک کرد يك قانونی گذشت در مجلس دیگری با مطالعه این را تصحیح کنند ، تحقیق کنند يك چیزی که بوقع اجرا گذارده میشود يك چیزی باشد با مطالعه و یادفت و جامع الاطراف (صحیح است) این يك اصل کلی است که در همه جای دنیا رعایت شده در در مملکت ما مخصوصاً از شهر یور باین طرف . . . با دقت جامع الاطراف (صحیح است) این يك اصل کلی است که در همه دنیا رعایت شده در مملکت ما مخصوصاً از شهر یور باین طرف و قبل از شهر یور گرفتار يك امراض عجیبی بودیم که از سرطان بدتر بود بعد از شهر یور گرفتار این بحران اداری شدیم که عده کارمندان ادارات روز بروز زیاد شد يك مؤسسه و دستگاهی که بنا بچند ده نفر مشایبهت ممکن بود بچرخد بر اثر توصیه و سفارش و فشار بیکاری

عده زیادی مشغول کار شدند و جریان کارها تقریباً بواسطه زیادی کارمند قطع شد ، البته کارمند ها درست داشتند ، نادرست داشتند ، با تجربه داشتند ، بی تجربه داشتند ، کم کم این فکر از دوره ۵۰ يك لباس عملی بخود پوشید که باین ادارات را تصدی کرد و نظری که برای تصدی بود این نبود که يك لیست سیاه و سفید درست بکنند و بگویند اینها مجرمین هستند و اینها صلحاهستند و اینها فاسدند (صحیح است) این نبود ، این موضوع در اطراف غلبی بحث شد ، آقایان وزراء برای این حسن محافظه کاری در شان حاضر برای تصدی نشدند و گفتند ما دست بتر کبب هر صوری بتریم این اداره ما سه نفر عضو بیشتر لازم ندارد این دقتی که توی این اطلاق داشته اند هفت نفر شان را لازم نداریم ، اینها فشار آوردند وزیر هم توی اطلاق خودش نشست و حاضر برای این که

دردسر برای خودش درست بکند نبود این فکر تصدی باینجا رسید که يك کمیسون درست کنند و اختیاری بآن بدهند که برود بنشیند ببیند که این ادارات چه لازم دارد و بقتل اعضا لازم اینها را يك صف بکند و بگوید این هاضف الف ، بقیه که لازم نیست اینها سه طبقه میشوند هدمی که بسن تقاعد رسیده اند و کسانی هستند که دولت میتواند آنها را متقاعد بکند ، راجع بقیه مربوط بکمیسون است که بهیئت این افراد ببرد میفرموند یا خیر ، آتهای دیگر را هم دو قسم میکند . يك قسمت کسانی هستند که مردمانی صالحی هستند ببرد مکار هائی اصولاً میخورند فعلاً حاجت بآنها نیست يك انتظار خدمتی برای اینها قائل میشوند که بتواند تمام حقوقش را بگیرد و منتظر باشد تا آن تأسیساتی که باید توسعه پیدا بکند ، کارهای فرهنگی کارهای آبادی مملکت مؤسسات بهره برداری در منابع طبیعی دست نخورده مملکت آنجا مشغول کار شوند در ذخیره باشند و يك هدمی را هم گفتند که اینها میکنند که طرف استفاده نباشند ، کسور تقاعد را بدهد و بگوید که آقایان ما حاضر با استفاده از همان سیستم ، این مثل را بگیریم که میگویند یکی از خلفا خوابی دیدم معبر را خواست که تعبیری کند ، در جوابش معبر گفت که تمام خوبهای خلیفه قبل از خلیفه میبرند ، خیلی اوقاتش تلخ شد که تمام خوبهای من میبرند چه آسایشی است ؟ چه راحتی است ! خیلی از دست این معبر اوقاتش تلخ شد و گفت این معبر را بیرون کردند و يك معبر دیگر را گفتند آمد او گفت عمر خلیفه از تمام مذوینش بلندتر است طول عمر برای او مطلوب بود خرسند شد در صورتیکه معنای هر دو حرف یکی بود تفاوتی ندارد ، حالا يك لایحه ای آقای منصور - الملك موقعی که نخست وزیر بود دادند ، در لایحه ای که دادند مراجعه میکردم یافتیم که وارسته و منصور آن را امضاء کرده اند آتهم برای تصدی کارمندان دولت است هنوز کمیسون هم اثرش ظاهر نشده بود که حکار کرده این لایحه يك فصل دیگری را پیش گرفته برای تقلیل کارمندان دولت من تصور میکنم آن لایحه دولت بهتر است و این لایحه ای که حالا دولت آورده و آنچه از حکم کمیسون بیرون آمده نظر باینکه يك عده ای را سیاه و سفید درست میکنند و يك عده ای را میگوید که اینها مجرمین هستند و يك عده ای را میگوید که صلحا نظر این نباشد نظر این باشد که ادارات ما این جمعیت و جماعتی که در آن جمع شده اینها مختصر بشود ، تصدی بشود کارهای دولتی هم بچرخد و اعضائی هم که بیکار شده اند تکلیفی برای آنها معین بشود و آنها هم سرگردان نباشند و الا تشخیص اینکه کسی مقصود است یا نیست اشرا ممکنه باید بگوید ، حالا اگر تصدی ادارات است ، و اگر تصدی عمومیت است ، محکمه عمومی (صحیح است) آن يك موضوع دیگری غیر از عمل تصدی است ما میخواهیم تک کنیم این دستگاه دولتی مان را که اینطور متراکم شده و رو به جمع شده و بهیئت جهت فاج کرده کارها را (صحیح است) بنده دوست دارم پیش که در دادگستری

رقم عضو محکمه عالی انتظامی بود از تقاضای مادو تقر مرحوم شدند که مرحوم ناصر ندائانی و نیز الملک باشد و بکنفرشان زنده است که آقای صید آقا شیخ محمد عبده باشد . يك هفت هشت ده ماهی که من در آن محکمه بودم و بتعلقات اداری قضات ما رسیدگی میکردیم در ظرف این مدت هفت هشت ماه چهار نفر بودیم که پرونده ها را میدیدیم و رسیدگی میکردیم گزارش حاضر میکردیم يك ۱۶۰۰۱۵۰ نفر یا ۲۰۰ نفری بیشتر ما نتوانستیم دوسه آنها را ببینیم و تکلیف آنها را معلوم کنیم . در صورتیکه صبح و عصر کار میکردیم و آنوقت کار دو وقت بود که مینشستیم . (شوشتری - یعنی همیشه دو وقت بود) من در آن موقع بیش از حالا برای کار کردن حاضر بودم پرونده ها می بردم گاهی در منزل و گزارش آنها را حاضر می کردم ، رقعا هم بهیئتور مؤمن بودند باینکه باید خدمتی انجام داد يك صد و پنجاه تا دویست تا پرونده بیشتر ما نتوانستیم در ظرف این هفت هشت ماهه مطالعه کنیم و تصمیم بگیریم و افرار می کنیم که این تصمیمهایی را که گرفتیم بعد از چندی خود من تجدید نظر در این تصمیمات سابق که کردم ، دیدم که يك قدری فشار احساسات مارا و ادار بيك تصمیماتی کرده بوده است ، از دستگاری که آدم ناراضی است تمام چیزهایش را بدمی بیند و اگر ناراضی باشدهم بدیهایش را هم خوب ببیند و قاضی و مقنن باید خیلی خونسردی بدون اینکه احساسات و هواطف دوستی و دشمنی را دخالت بدهد در تصاد با مطالعه کند و نظر بدهد حالا این موضوعی که آقایان در این کمیسون آورده اند نمایانم آن پیشنهاد آقای منصور الملك را قبل از عرض بکنم که نتیجه اش با این طرح بیکت منها با يك قسمتهای آن هم موافقت نیست و يك عقیده دیگری دارم ولی این طرزى که حالا پیشنهاد شده که من می بینم يك اشکالات عجیب و غریبی خواهد داشت و چند روز پیش که کمیسون دادگستری اینجا تشکیل شده بود بنده راهگدردی در آن کمیسون رقم خوشبختانه من عضو کمیسون نبودم همین موضوع مطرح بود ، من غیر رسم گفتند تو عقیدت چیست ؟ گفتم من فکر میکنم تمام این اختیاری که وزیرش با مشوریت و با استیضاح و فشار مجلس و این ترتیبات باید جواب بدهد ، همرا گرفته ایم و داده ایم بيك کمیسون درستی که اعضا را جا بجا بکنند و يك وزیر در وزارت خانه خودش اشهار عجز میکند که بتواند این کار را انجام بدهد ، چرا از ترس مشوریت ، برای اینکه اگر يك عملی را بکنند اینجا پشت تریبون سؤال ازش میکنند استیضاحش میکنند و اخطار میکنند و هو و جنجال میشود ، ما اگر به این مهمی و مشکلی را که ۱۲ نفر وزیر می نشینند و همه قرار میکنند اشرا بگیریم و بيك کمیسون محدودی بدیم ، بيك چند نفری بدیم ، این چند نفر در این خود را مثل میزبان اگر من در این اشکالات را برای اینکه هر چه فکر میکنم ، این اشکالات است و این اشکالات قبول کردمش ، برای اینکه ۱۸۰۰

مذاکرات مجلس شورای ملی ایران
 هزار نفر کارمند دولت متوجه هستند که کمیسیون چه تصمیم میگیرد. آیا روی کار باشد یا نباشد در آنجا یا چیت صورتش را بدهند یا ندهند. تکلیف آتیه اش چیست آیا فشار عمومی آن جمعیت سلب آسایش از آدم میکند نمیتواند انجام وظیفه کند پس باید رد کند قبول نکند و من حقیقه این فرمایش را که جناب دکتر کردند ایشرا خوب کردند که بیاد من آوردند این رویه هائی که ما در مجلس در پیش گرفتیم قضاوت دیگر معنی ندارد، قاضی باستانی استقلال داشته باشد بعد از بیست سال یک محکمه اگر تشکیل می شود ما نباید بعضو عالی آن بگوئیم که چرا اینطور تشخیص دادی یا چرا ندادی؟ بعضی اشخاص بسیار خوبی هستند نظرها این بوده، میکنند من با نظر آنها با یک قسمت موافق باشم یک قسمتی نباشم ولی آنها بدون یک فکری تصمیمی گرفتند ما به تشخیص آنها حمله میکنیم تعقیب میکنیم و هر ضحالی میدهم بمعکله دیگر هیچ قاضی حاضر بقضاوت نخواهد شد این معنای قضاوت نیست که ما در این مملکت داریم ما باید مقام قاضی را محترم بداریم این جمله معترضه ای بود که عرض کردم. من عرض کردم که من قبول نمیتوانم بکنم و برای خودم بلا بخرم اما اگر قبول کردم هر کسی را از این ۵۰ و چند هزار نفر کارمندی که هست که بشناسم و یک نکته کوچک سیاهی در قلب من راجع باو باشد اگر چه یک روز دیر جواب سلام مرا داده باشد این را جیش میکنم این طبیعی است میشود غیر از این رفقای من هم بهر کس نظری داشته باشند که سوء نظری داشته باشند که من با آنها اعتماد دارم و آنها بمن بگویند که این آقا فلان رویه نامطلوبی را داشته من تعقیب نکند، میگویم لابد این آدم فهمیده باز جهش میکند. برای اینکه بعد ها بتوانم زندگی کنم، یک مقام قدرتی یک مقامات مؤثر مملکتی که آنها سوء نظر نسبت بهر کسی داشته باشد نظر آنها را هم اعدال میکنم. در این مملکت با این کمیسیونها نمیتوانیم یک تصفیه که حقیقتاً تصفیه باشد بکنیم. ولی قانونی که گذشته ما باید اجرا کنیم ما نمی توانیم بگوئیم که فلان نفر را داشته ما آزاره و قوف-الاجرا بگذاریم. قانون باید اجرا شود امروز که بخواهیم قانون گزاری کنیم برای آتیه خودمان گرفتار اشکالاتی که در ادوار سابق شدیم نشویم این چیزی باشد که حقیقه بدردم مملکت بخورد در این راه اول می نویسد که برای رسیدگی وضع کارمندان دولت و تعیین تکلیف آنها بطریق زیر رفتار خواهد شد از هر وزارتخانه هیئتی مرکب از هشت نفر تعیین میشود باین ترتیب که وزیر مربوطه ۱۶ نفر از کارمندان عالی رتبه آن وزارتخانه را که بصیر و با تقوی و مورد اعتماد و دارای حسن سابقه باشند بهیئت دولت معرفی و هیئت دولت در جلسه رسمی خود پنج نفر را بسمت کارمندان اصلی و سه نفر را بسمت مشور علی البیال انتخاب می نماید. هیات های مزبور مکلفند بدو در سازمان وزارتخانه و ادارات و شهرداریها و بنگاهانی که با سرمایه دولت تشکیل می شود تجدید نظر نموده ادارات و دوائر مزبور

مذاکرات مجلس شورای ملی ایران
 را بعد اقل ممکن تقلیل داده، من تا اینجا موافق هستم که تشکیلات اداری را در هر وزارتخانه ای یک عده اشخاص خیر و بصیر و مطلع بنشینند و بیینند حداقل اشخاصیکه میتوانند اینکار را اداره کنند و انجام بدهند چقدر است حداقل ممکن و در نظر بگیرند اینکار لازم است و هر وزارتخانه ای باید بکند در قسمت دوم و سپس بوضع کارمندان رسمی دولت اهم از شاغلین و منتظرین خدمت رسیدگی و تکلیف آنها را بطریق زیر معین نماید اینجا تولید اشکال میکند تعیین تکلیف کارمندان نه اینکه قرعه بکشند و بگویند آقا خوبست یا بد است اینک نیست باید یک محکمه ای باشد آنجا رسیدگی بکند و بگوید که این آقا آنجا جنابت کرده است باید برود به محکمه این آقا قصور در انجام وظیفه اش کرده باید یک درجه تنزل خدمت پیدا کند از خدمت اخراج شود و این معاکمی که بطور اداری تشکیل میشوند برای انتظامات وزارتخانه ها تنظیم شده معاکم اداری را برای آنها تشکیل می دهیم اگر بید عکار می کنند باید سعی شود که خوب و صحیح کار کنند و بیینند و برسند و الا یک تصمیمی را خواسته با عهد بگیریم اگر این ها را شما محکمه اداری قرار بدهید هر وزارتخانه ای محکمه اداریش منحصر میشود باین هیئت پنج نفری به عقیده من این صد و پنجاه و شصت هزار جمعیتی که در ادارات ما جمع شده اند و دوازده کمیسیون نمی تواند بوضع آنها رسیدگی بکند یک محکمه استدلالی برای تعیین تکلیف بعنوان محکمه اداری به آنها بدهیم این عملی نیست اگر بگذاریم روی همان مسووعات این کاری را که در سال گذشته قانون اجازه داده است و آن کمیسیون هم کرده فلانکس شهرت دارد که آدم بدی است من میگویم بد است یا فلانکسی که با سرعوش من آشنا هستم یک خدمات گرانهائی در خراسان در زمان شاه سابق موقمی که آستانه در دست پا کروان بوده کرده آن باید بد الف باشد این یک چیزی است که احساسات است من با این مخالفم قضاوت با احساسات نباید با هم ترکیب شود احساسات در یک محکمه انقلابی باید برونند و دوساعت رسیدگی کردند بنا بر این آدم بدی است یا خوشم میآید پس آدم خوبی است حالا کاری بگذشته نداریم این قانونی است که گذشته ما است هرش میکنم باید قانونی وضع شود که جامع الاطراف باشد و گرفتار خدمت نشویم یک قسمت دیگری اواخر این قانون دارد می نویسد که کارمندان بدیوان کشور راجعه کنند بگویند شکایاتی که از این هیئت های اولیه هست که تشخیص داده اند حسن بد است حسین خوب است آتیهائی که ناراضی هستند و یا دولت اگر از آن تشخیص ناراضی است اجازه میشود بدیوان کشور من استند میکنم دیوان کشور را آلوده به سیاست نکنید بگذارید یک مؤسسه یا کمی در این کشور بماند این تصدیقات روی احساسات گرفته شده است مثل اینکه در ابلاغ اشخاص هم می نویسند که بنا بر مقتضیات اداری آقا منتظر خدمت شد این شکایت میکرد بدیوان کشور دیوان کشور بگفت من نمیتوانم باین موضوع رسیدگی بکنم یعنی حالت یک

مذاکرات مجلس شورای ملی
 قضاوت اداری را خواستن این معنی ندارد این بسته بتشخیص اداره مربوطه است این جزو اسرار خود وزارتخانه است و بر روی تشخیص نرفته اگر خواسته باشند باین اجازه بدهند که آنجا احساسات را مثل اینکه محکمه بدیوی قضاوت کرده روی احساسات قضاوت بکنند بکجای یک وقت مدتی که فقط متکی به قانون هست این را وارد در سیاست میکنند بنده و شما احمد و معصود اعمال نفوذ میکنیم برای اینکه فلان الفی جیبی بشود و جیبی الفی بشود و آن دستگاه را فاسد و خرابش میکنید من استند میکنم این دستگاه را خراب نکنید و علاوه این عملی نیست فعلا ما دو شعبه داریم در دیوان کشور که بکار های استخدامی رسیدگی میکنند آنجائی که دولت با کارمندان برخلاف قانون رفتار میکرد است شکایت میکردند کارمندان از دست دولت که این تعدی را دولت با کرده است در آنجا دو شعبه داریم که رسیدگی بکنند و مقدار زیادی کارها متراکم است و ممکن است حتی ما ۶ ماه پیش باقی باشد که هنوز فرصت نکرده باشند رسیدگی بکنند شما کار های ۱۰۰ و ۶۰ هزار نفر را میخواهید احاله دهید به این دستگاه اولاً عملی نیست ثانیاً مصلحت نیست باید فکر دیگری کرد این اشکالاتی بود که مال این گزارش کمیسیون بود ولی این تغییر خوابی بود که یک نفر دیگر کرده است که کارمندان را چه جور به الف و جیم کنیم قانونی بود که آقای منصور الملک آورد بنده با بعضی از قسمتهای آن موافقم با بعضی نیستم ملاحظه کنید که نظر اوبا نظر تصفیه یکی است منتها راهش فرق دارد

ماده واحده - از تاریخ تصویب این قانون دولت مکلف است که در ظرف مدت ۶ ماه به سوابق خدمت کلیه کارمندان اداری و قضائی و همچنین کارمندان همداری و بنگاههای دولتی رسیدگی نموده و نسبت کارهاییکه بدیوان کشور احاله میشود به ترتیب زیر اقدام نماید حالا راهی که آن فکر کرده این است که الف - کلیه مستخدمین رسمی زایدی که بیش از ۲۰ سال تمام سابقه خدمت متوالی و یا متناوب دارند و یا با داشتن سابقه کمتری سنین هم آنها از ۶۰ سال تمام تجاوز کرده باشد طبق تشخیص دولت باز نشته میشوند این یک طبقه ای را مقایسه گرفته و یک میزان حقوقی را اینجا میخواسته آنها بگیرند که ناراضی نباشند نسبت بکارمندان زائیدی که مشمول قسمت الف این قانون نیستند آنها هم هستند که ۲۰ سال سابقه ندارند بعد از شهر بومراه آمدند و کارمندان زیادی هستند دولت خدمت آنها را با پرداخت مبلغی معادل با آخرین حقوق و کمک ماهیانه آنها ضرب در با ۲ برابر سنوات خدمت در دو نقطه یکی در اول و یکی در ۶ ماه اول ۱۳۴۰ خریداری کرده و خاتمه میدهد من با این شکل که ایشان گفته موافق نیستم این کارمند یک پولی را که معادل حقوق ۲ سالش باشد بدستش دادن این آقا می رود در ظرف ۲ ماه تمام میکند و بعد بر میگردد و همین آتش همین کاشه است بکار است در خیابانها و بلان است (صحیح است)

مذاکرات مجلس شورای ملی
 من معتمد که دولت نه تاجر خوبی است نه کاسب و نه زارع خوبی اگر این کار هائی که دولتها درمه جای دنیا میکنند (نایب رئیس - آقای حائری زاده وقت شما تمام شد) مکروهت محدود است

نایب رئیس - بله

عده از نمایندگان - اجازه بفرمائید بیاناتشان را بفرمائید

اشتیانی زاده - همه موافقت میکنند

نایب رئیس - بفرمائید صحبت کنید

حائری زاده - فقط یک مملکت در جوار ما هست که در تمام کارها خودشان دخالت میکنند و بر تمام زندگانی و کارهای افرادش خود دولت دخالت میکند حالا این وضع در تمام دنیا قابل اجرا باشد یا نباشد یک بحثی است که پشت تریبون نمیشود دولتهای دنیا حافظ امنیت و قانون و عدالت هستند والا نه میروند تجارت بکنند و نه میروند زراعت بکنند و نه میروند کارخانه داری بکنند این کارها را نمیتوانند همه این کارها را دولت ایران میل دارد بکند و هر چه عایدات پیدا میکنیم ضرر اینها را دولت دارد میدهد شما مؤسسات را ببینید و بودجه آن را مطالعه بفرمائید تا آخر سال ضرر آن را ما از جاهای دیگر تامین میکنیم این سازمان برنامه یک عضو را بنده در روز دیدم گفتن آقا این پولها را که گرفتند چکار کردند گفتند یک مبلغی را باین کارخانه ها قرض دادیم معلوم نیست وصول شود برای اینکه این کارخانه ها نخواهد بنده عهده ام اینست که دولت مؤسسات را ارزیابی بکند خلاصه جعفر آباد و رامین و یاحسن آباد سرخ کوه خراسان ایشرا ارزیابی کند دارائی غیر منقول تومان قیمت اینهاست مثل یک شرکت سهامی مثلا قائل بشود حسن آباد هزار سهم این کارخانه چائی دو ملیون تومان ۲ هزار سهم سهام این کارخانه ها را بجای پول به کارمند بدهند که اینها خودشان برونند و این مؤسسات را اداره کنند این هیئت مدیره ای که کارخانه چالوس و باسپهان را اداره می کنند و با سایر کارمندانی که دولت از دست اینها جانش بلب رسیده می خواهد این دایره را تنگ و تشکیلاتش را کوچکتر کند سوابق خدمت این را مطابق اصولی خریداری بکند و در عوض پول از این سهام بایشان بدهد همین هیئت مدیره که برای دولت فعلا کار میکنند این کارخانه ها را برای خودشان اداره کنند بنده قول می دهم که همین کارخانه چالوس اگر دست کارمندان باشد و برای خودشان کار بکنند عایداتشان چند برابر خواهد شد و هم دولت از دست کارمندان راحت می شود و حفظ آبرویش را بهتر می کند و لازم نمیشود که پول هم از جایی فرض بکنند و پول هم بدست اشخاصی که عادت کرده اند پول داشته باشند و قمار بکنند نمی دهد خودشان میروند کار می کنند و مملکت را آباد می کنند و دولت هم از شر هر دو راحت می شود این راه من برخلاف پیشنهادی که جناب آقای منصور الملک کرده اند بنده عهده دارم که قسم دیگری

مذاکرات مجلس شورای ملی
 حلتش کنیم و در سایر قسمتهایش هم هر وقت در مواد صحبت بشود بنده در اطرافش بحث میکنم همانجا چون فرمودند که وقت گذشته چون نمی خواهم زیاد وقت آقایان را بگیرم بر اینم خاتمه داده و مرخص می شوم

نایب رئیس - آقای مکی موافق مشروط بفرمائید

مکی - بنده این گزارشی را که از کمیسیون قوانین دادگستری به مجلس شورای ملی ایران تقدیم شده است کافی نمی دانم و با شرایطی که عرض می کنم اگر در شور دوم اصلاح شده باشد موافقم والا در مخالفت باقی خواهم بود استند میکنم آقایان هم عرض بنده را بیکصدی توجه بفرمائید برای اینکه در دوره گذشته هم که قوانین بابک شناختارگی در کمیسیونها تصویب می شد بنده و رفقای بنده که در اقلیت بودیم چندین مرتبه این تذکرها دادیم تا ساقانه کسی متوجه نشد و یک مشت قوانین از کمیسیون قوانین دارائی و کمیسیون قوانین دادگستری گذشته است که امروز باعث بدبختی و بیچارگی و موجب تنگ مجلس دوره پانزدهم است در مجلس های گذشته ۳ چهار قانون گذشت اختیاراتی داد که هر کس را هر نوع مجازات می خواهند بکنند هیچکس اعتراض نکرد این قوانین امروز یک دست مردم بدبختی را دچار کمال بیچارگی و بدبختی کرده (عده ای از نمایندگان - که سه نفر اختیار دار اند در همین حال بکنند ۳ مجازات بکنند یعنی او را بخواهند در معرهم و شلاقش بزنند بپوش بکنند و جرمه نقدی هم بگیرند از بکنند سبزی فروش بیچاره می توانند در همین حال ۵۰ تومان جریمه اش کنند و حبسش کنند و توی خیابان اسلامبول و باقرش بکنند وسط میدان امین السلطان بخواهند و شلاقش بزنند و هیچکس هم صدایش در نمی آید به به چه قانون خوبی که فلان سبزی فروش را بگیرند بزنند ولی اگر یک قانونی بخواهد کسی مثل مصباح فاطمی و بابک کردن کفایت دیگری را مجازات کند کردن گفت ها جمع می شوند که ای وای ای داد این قانون ضالمانه است چه طور اگر ضالمانه است

برای سبزی فروش باقیال ضالمانه است ولی در این مورد ضالمانه است بعقیده بنده وضع قانون و قانونگذار در یک شرایط و خصوصیتی باید باشد مثلا وضع آن کسیکه میخواهد قانون را وضع بکند باید خودش عاری از حب و بغض باشد کوچک و بزرگ برایش نداشته باشد قانون اصولا ایجاد وضع میشود برای حمایت ضعیف و برای جلوگیری از تعدی اقویا اگر قانون برخلاف نظر قانونگذار وضع را در مقیسه بگذارند و اختیار را دستشان باز بکنند این قانون نیست این یک توافق است بین طایفه حاکمه برای اینکه بکنند ضعیف را بکشد و اقویان را بکشد حکم تازه بکوت و کس را بکشد و ضعیف باشد مردم قوی خود را مثل جود و به بکشد و زود آن را باز بکشد و بکشد و بکشد این قانون تصفیه ای که گذشته

چون میدیدند که یکمده اشخاص فوی و متنفذ اگر بدیوانکیفر هم بروند مجازات نمیشوند گفتند ما این ها را در میان يك قانون مخصوص بدم بیاندازیم اکنون قانونی در دوره پانزدهم از کمیسیون دادگستری گذشته اگر میفرمایند که تمام مصوبات آن کمیسیون غلط است بنده میگویم که قانون تصفیه هم مثل آن دیگریها غلط است و اگر میگویند مصوبات دیگر آن که یکمشت مردم بیچاره را از هستی ساقطونابودشان میکند صحیح است بنده میگویم قانون تصفیه هم صحیح است شاطرحی تهیه بکنید که تمام قوانینی که در دوره ۱۵ از کمیسیون قوانین دادگستری و یا کمیسیون قوانین دارائی گذشته غلط است و تمامی لغو شود بنده موافق و اول کسی هستم که امضاء میکنم ولی بیایند و بگویند يك قوانینی که ظالمانه است در مورد یکمشت بیچاره اجرا بشود ولی قوانینی که در باره چهار نفر متنفذ که نه بحساب آنها رسیدگی شده و نه اموالشان مصادره شده نه حکم اعدام برای هیچیک صادر شده هیچگونه مجازات بدنی هم ندارند نه شلاق دارند در وسط خیابان نه حبس دارند و نه جریمه نقدی بیاییم و این آقایان را استثناء کنیم ولی آن قانون جریمه نقدی و حبس و شلاق باشد سرچاپش در دنیا اگر ما يك چنین قانونی وضع کنیم مجلس شورای ملی ما را مسخره میکنند که مجلس شورای ملی ایران فقط برای ضعیفان قانون میگذراند و برای اقویا قانون نمیگذراند آقایان يك طرحی تهیه کنید که مصوبات کمیسیون قوانین دارائی و کمیسیون قوانین دادگستری دوره پانزدهم کان لم یکن فرض شود (نریمان) اصل وضع قانون برخلاف قانون بوده (يك چنین طرحی بیآورند تا بنده امضاء کنم و تصور میکنم که فراکسیون ما هم امضاء بکنند ولی با کیفیت فعلی که مادوباره بیاییم و قانونی وضع کنیم که يك کیوتینی باشد بالای سر کارمندان دولت و برای یکسال اختیار بدهیم بدست يك وزیر بنده که هر که از او اطاعت نمیکند فوراً مشمول بنده باش کند هر که را دلش خواست مشمول بنده ج کند این وضع مستخدمین دولت را متزلزل می کند و قضات را متزلزل میکند انسان باید اول يك سوزنی بخوردش بزند بعد يك جوال دوز ببرد نتیجه این میشود که کسانی که در استخدام دولتند يك طرحی که ایران را تجزیه میکند آن طرح را می گذارند در دست یکمده ای و میگویند اگر زود نگذارید شمارا مشمول بنده میکنیم تصور میکنم ۱۰ یا ۱۲ نفر در مجلس هستند که میتوانند استادکی کنند باقی آقایان آبرویشان را دوست دارند حیثیت خود را دوست دارند میجویند تصویب بکنند این يك کیوتینی است و اصولاً بنده معتمد که این قانون تصفیه را اگر يك دولتی مجدداً بیاورد و خواهد اجرا بکنند دروغ است این تصفیه که تا اینجا شده اگر خوب اجرا شد و ما حسن نیت دیدیم مجلس شورای ملی حاضر است که هر موقع لازم دید قانونی وضع کند مجدداً ما خودمان طرحی میدهم که تصفیه کنیم ولی الان يك قانونی از مجلس گذشته تصفیه را میخواستند شروع

بکنند عرض و ناموس يك دسته از آقایانی که در هیئت تصفیه بودند بیاد رفت کدام آدم هاقلی است که دو باره بیاید برود در هیئت تصفیه اگر کسی بیاید شود دیوانه است که برود در آنجا بنشیند و رأی بدهد که تصفیه کنید کسی جرأت نمیکند برود در هیئت تصفیه مگر کسی که بخواهد همان اشخاص فاسد و همان وزیری که عضویند ب است بخواهد او را جزو بنده الف بگذارد هر آدم درست و هر شخصی که واقفاً بدردمملکت میخورد بعنوان عضو زاید بیرون بکنند همه آنها مشمول بنده میشوند مخصوصاً در این لایحه پیشنهادی کمیسیون و گزارش آن يك ماده دیگری هست که آن ماده بیشتر برای مجلس شورای ملی موهن است من تصدیق میکنم که و کلاه و طرز رسیدگی بجرائم و کلا يك طرز خاصی است کمیسیون عرایض باید رسیدگی کند و برای قضات دادگستری نیز قانون و دستگاه خاصی وجود دارد ولی در قانونی که کلی بوده و وضع شده ما و کلاه و طرز را استثناء بکنیم و بد يك مشت مردم بیچاره را بگزاریم زیر کیوتینی که هر چه می خواهند با آنها بکنند این پسندیده نیست (عدهای از نمایندگان - صحیح است) بنده عرض کردم بطور کلی بیایید و تمام مصوبات کمیسیون قوانین دارائی و دادگستری آخر دوره پانزدهم را لغو کنید بنده موافق و رأی هم میدهم ولی با این کیفیت والله بالله هم از حیثیت مجلس میگذرد و هم خواهند گفت مجلس شورای ملی آقایان وزرا را جدا کرده و ما میدانیم که وزراء تابع قانون خاصی هستند ولی بر طبق کدام وزیر دوا این مجلس شورای ملی اعلام جرم شد و کدام يك از آنها محکوم شدند بنده خود در سال ۱۳۲۲ عضو آن هیئت عالی بازرسی بودم که آقای میرزا علی آقای هیئت و آقای حائری زاده و آقای اشتری و آقای آموزگار عضو آن هیئت بودند يك فقره دزدی و سوء استفاده وزیر وقت را ما گرفتیم ۸۰۰ هزار تومان آقای بدر وزیر پیشه و هنر بودند نماینده خواستیم از دکتر میلیسیو آنها هم يك مامور رتبه ۹ را از وزارت دارائی فرستادند او دقیقاً معین کرد که هفت ملیون و ششصد هزار ریال سوء استفاده شده در مجلس چهاردهم هم اعلام جرم شده ولی آریا هیچوقت باین اعلام جرم رسیدگی شد؟ و این وزیر تا حالا در هیچ محکمه ای محکوم شد حالا آمدند آقا را مشمول بنده ج کرده اند آقایان چه اصراری دارند و چرا اینقدر تفل می کنید برای اینکه این قبیل اشخاص دوباره بیایند گل سر سبد جامعه بشوند بنده میدانم که به چند نفر ظلم شده است در این بنده الف یا کروان را گذارند (آشتیانی زاده) بنده الف معنا ندارد و من بآن اعتراض دارم) بنده معتمد که مجازات بشری درباره یا کروان کم و ناقص است کسی که سی نفر را اعدام کرده وقتی که او را اعدام بکنند بجای یک نفر اعدام شده ۲۹ نفر دیگر خوششان از بین رفتن آقای یا کروان در قضیه خراسان ۶۳۲ نفر ببخشید ۱۶۳۲ نفر را از بین برده و ۱۳۶ نفر هم زنده زنده بگور کرده اند (شوهتری) ۲۶ نفر) سی و شش نفر در مسجد

گوهر شاد از بین رفتند آقای شوهتری فرمودند آفتاب از بین رفتند سی و چند نفر را زنده زنده بگور کردند (اسلامی - چه بندی است آقای مکی؟) بنده الف است آقای یا کروان در آن موقع مسئول اینکار بوده (آشتیانی زاده - نجس روان) اصولاً بنده به بنده الف هم اعتراض دارم. عرض کنم مجازات بشری ناقص است اگر يك روزی دست مجازات گریبان آقای یا کروان را بگیرد و او را محکوم کند و اعدام بشود فقط برای یک نفر از بیگناهان آنجا اعدام شده و خون بقیه پدید رفته حالا آقای بدر یا مصباح فاطمی که ۱۴ سال حا کم خوزستان بوده و خوزستان را باین روزانداخته که مردم از هستی ساقط شده اند عادلانه است که ما بیاییم اینها را از این بند خلاص کنیم بعداً این هیئت تجدید نظر هم بکار آن بیچارگان رسیدگی نکنند و اولین کسی که تیرته بشود همان آقای بدر است همان آقای مصباح فاطمی و امثال آنها است اینها هستند که چندین دوره وزیر بوده اند و کیل بوده اند ملاقاته دارند نفوذ دارند و می توانند لای جرح این مملکت چوب بگذارند و نگذارند که جرح این مملکت راه بیفتد والا برای آن بیچاره زبیه پنج یا شش یا هفتی که در این بنده ج وب آورده اند برای آنها این هیئت تجدید نظر کاری نخواهد کرد و بجر آنها ترتیب اثر نمیدهد اینها آقا برای مقصود بخصوصی است و برای اینکه بگویند این تصفیه خوب کار کرده چند نفر از کله گنده ها را معاف میکنند و بقیه را محکوم می کنند و خواهند گفت از دوستان و چند نفری که اعتراض داده بودند ۲۷ نفر، ۲۷ نفر تیرته شدند و بقیه را محکوم کردیم و بنده هم میگویند احسنت عجب هیئت تجدید نظر خوبی است که این کار را کرده است اینها هم اش بازی است میخواستند اول مسئولیت را بگردن مجلس بیندازند خوشبختانه خود آقایان نمایندگان معتمد متوجه شدند و طرحی تهیه نکردند که مجلس مقدم اینکار بشود خود دولت رفت طرح آورده و مسئولیت را گردن گرفت و بنده هم رفت کمیسیون دادگستری و آنرا بطور اصلاح کردند که بقیه یکی از رفقا که میگفت مثل این که طرح دولت بهتر از این بود و حالا این طرح هم این نواقص و این اشکالات را دارد بنده خواستم این عرایض را بکنم برای این که وقتی در شور دوم میروید توجه بکنند اولاً استثنائی بین وزیر و وکیل قائل نشوند اگر تجدید نظری هست برای همه هست و ضمناً ما دیگر قانون هیئت تصفیه لازم نداریم قانون معاکه و وزراء داریم قانون دیوان جراداریم قانون معاکه و کلا خودمان در آیین اشخاص دوباره بیایند گل سر سبد جامعه بشوند بنده میدانم که به چند نفر ظلم شده است در این بنده الف یا کروان را گذارند (آشتیانی زاده) بنده الف معنا ندارد و من بآن اعتراض دارم) بنده معتمد که مجازات بشری درباره یا کروان کم و ناقص است کسی که سی نفر را اعدام کرده وقتی که او را اعدام بکنند بجای یک نفر اعدام شده ۲۹ نفر دیگر خوششان از بین رفتن آقای یا کروان در قضیه خراسان ۶۳۲ نفر ببخشید ۱۶۳۲ نفر را از بین برده و ۱۳۶ نفر هم زنده زنده بگور کرده اند (شوهتری) ۲۶ نفر) سی و شش نفر در مسجد

استفاده کنند و حیات ۴۰ هزار نفر را در معرض خطر قرار بدهند این کیوتینی خواهد بود این را توجه بکنید اگر موافقت تمام قوانینی که از کمیسیونها گذشته کان لم یکن بشود طرحی بیآورید بنده هم امضاء میکنم که بکلی از بین برود و خود لین موضوع هم از بین خواهد رفت و آن قوانین ظالمانه که يك بدبختی را در مسیر عمومی خلاق میزنند و جریمه میکنند از بین بروند شامه چوقه دیده اند که يك محکوم کردن کلفتی را یا محکوم بکنند یا شلاق بزنند یا پدرش را در بیآورند شما هیچ دیده اید که يك نفر از محکومین بزرگ این کمیانی های اتومبیل را که اترمبیل وارد میکنند و بقیتهای گراف میفرشند شلاق بزنند هر وقت شهرداری احتیاج پیدا میکند سبزی فروش بدبخت را میخواندند و خلاق میزند و جریمه نقدی از او میگیرد اگر این قانون است باید برای همه باشد نسبت به همه اجرا بشود و کیل و وزیر هم باید اجرا شود استثناء نباید بشود استثناء اصلاً احساسات يك جامعه ای را تحریک می کند و این انقلابی که در دنیا روی میدهد برای چیست؟ برای این استثنائی است که میشود اشخاص از رویه وطن پرستی خودشان خارج میشوند یا منحرف میشوند و یا آن اشخاصی که افراطی میشوند برای این است که میگویند تا کی توسری بخوریم می گویند حالا که من دارم از بین میروم با علی فرقت کن منم رویش تا کی بیبینم فلان آدم با پول دزدی یارک و اتومبیل و يك عمارت ۱۰ طبقه داشته باشد و من يك خانه گلی نداشته باشم که توی آن بخوابم در موقع خطر که میشود دفاع وطن بدهد آن سرباز دهانی است که نه دارد نه آب دارد در موقع آسایش وطن مال چهارتا ملیون است و در موقع خطر هم که شد در میروند اگر آسایش است مال هم باید باشد اگر مرارت است مال هم باسویه باید باشد بین همه تقسیم بشود ظلم هر چه میخواهد اسمش را بگذارید بنده خیال میکنم که هیچ خوب نیست خاصه اینکه مثلا میگویند در ماده از هر وزارتخانه ای هیئتی مرکب از هشت نفر معین میشوند باین ترتیب که وزیر مربوطه ۱۶ نفر از کارمندان عالی رتبه آن وزارتخانه را و بصیر باتقوی و مورد اعتماد و دارای حسن سابقه باشند بهیئت دولت معرفی و هیئت دولت در جلسه رسمی خوده نفر را بست کارمند اصلی و ۳ نفر را بست عضو علی البدل انتخاب مینماید بنده از آقایان مشوال میکنم که اگر وزیر سوه نیت داشته باشد و او آقایان وزیر را مقبل از شهر یور باید از شهر یور سوه نیت داشته اند یا غیره همان سوه حسن داشته اند چه چیز آقای د کتر اقبال که خودش هم جزو آن بند قرار گرفته است آن روز داد میزد توی سرش میزد وقتی که این قانون تصفیه را آورد داد میزد که این بهترین قوانین است چرا خیال نمیکرد که خودش يك روز در این تصفیه گیر کند این جمله ایست که انوشیروان گفته هر که آن کند که نباید آن بیند که شاید اینها خیال می کنند که باین قوانین میتوانند يك مشت مردم را از بین ببرند ولی ما معتمدیم خداوند که بر مستحق نبسته است طوری اسباب فراهم می کند که خود اینها هم

بدم بیفتند و حالا که بدم افتاده اند دیگر استثناء پذیر نیست دیگر نمی شود که استثناء قائل شد یکی از آقایان بطور شوخی یاد داشتی نوشته است و بنده برای این که آقایان خسته نشوند میفرماید نوشته ماده سوم این لایحه بوی چلو کباب می دهد یکی از کافه ها یکی که بن رسیده اسمش را نیگویم و جزو یکی از این بندها هست نوشته که تبعیض خوب نیست استثناء را بردارند این است که بنده مخصوصاً از آقای عامری که ایشان در موقع وضع قانون هیچ وقت نمی خواهند یا روی حق و عدالت گذاشته شود بنده وجداناً و انصافاً از ایشان خواهش می کنم استثناء می کنم بنده شوند و توضیحاتی بدهند و عقیده خودشان را بگویند و این استثناء و این کیوتینی که بالای سر مستخدمین هست خود شان پاشوند و بگویند که مقصود این است که بالای سر صد و چهل هزار نفر مستخدم کیوتین نگاهداریم و هر آن تهدیدشان بکنیم و آنها را آلت دست يك عده وزرائی بکنیم که مسلماً سوه نیت خواهند داشت هیچ صلاح مملکت نیست که یکدسته مردم با تقوی را کنار بگذاریم اگر صلاح است خودشان استعدا می کنم که این طرح را پس بگیرند و یا همان طوری که عرض کردم کله قوانینی که در اواخر دوره پانزدهم گذشته است کان لم یکن باشد و هر کدامش که لازم است دولت يك لایحه ای بیآورد در ظرف پانزده روز ماکاری نکردیم از اول دوره تا بحال نتوانستیم يك لایحه مفید بگذاریم اگر مجلس رأی داد ببرند اجرا کنند و اگر ظالمانه بود لازم بود که اینها تعدیل بشود ما بتوانیم در حمایت این قانون آنها را هم معافشان کنیم که لاف ظلم باسویه شده باشد یعنی عدل شده باشد نه این که ما بیاییم و کلا وزرا را استثناء کنیم و معاف بکنیم و بقیه را هم معلوم نیست که هر وزیری با هر کسی خرده حسابی داشته باشد مجدداً آن خرده حساب تصفیه بشود و راه اخاذی باز بشود که هر وزیری بیغام بدهد برای فلان مأمور یا برای فلان مستخدم اداری که تو ماهانه ۱۰ هزار تومان بن بده او اگر ۱۰ هزار تومان ندهی من فردا میروم و بآن هیئت تصفیه میگویم که تو را مشمول بند جیم ات بکنند آقا این مملکتی که اینقدر سوه استفاده شده و هیچ وزیری تا حالا تعقیب نشده اگر قانون باید اجرا بشود باید برای همه اجرا بشود کیل و وزیر ندارد و اگر نباید اجرا بشود باید برای همه اجرا نشود این است که بنده خواستم نظر آقای عامری را بدانم (اسلامی - باقیه موافقت) بقیه ای ندارد وقتی که بنده با اساس مخالف باشم دیگر مطلب دیگری ندارد بنده این عرایض را که ذکر کردم مخالف مشروط بودم و آمدم که عرایض را بکنم خود آقای عامری و امضاء کمیسیون بیایند وجداناً خدا را در نظر بگیرند و ببینند خود و خدا آیا سزاوار است که این قانون اجرا بشود یا غیره و طوری نکنیم که این مملکت را بهرج و مرج و بل بشوی بیندازیم و هیچکس اعتماد نداشته باشد که تا فردا عصر مستخدم دولت هست یا نه تا حالا قانون استخدام محشوری و قوانین عادی بکلطوری هم بود که اگر کسی را بخواهند از اداره بیرون بکنند او

بتواند برود در دیوان محکوم و شکایت کند آقا من در دوره گذشته مستخدم رسمی دولت بودم و وقتی که از خدمت کنسار رفتم باسستی منتظر خدمت شوم يك ابلاغ انتظار خدمت برای بنده صادر نشود ۸ ماه بنده بیکار بودم تا روزی که وکیل مجلس شدم يك ابلاغی برای بنده از وزارت راه آوردند که شما از موقعی که وکالتتان خاتمه یافته بستم بازرس منصوب میشوید ۵۰۰ تومان حقوق ثابت بنده بود حساب کرده بودند ۴ هزار تومان چکی آوردند برای بنده چک را بر گرداندم گفتم اگر حق بنده باشد فقط میتوانم حقوق انتظار خدمت را بگیرم آنهم يك مدت قلیل ملاحظه کنید با مخالفین خودشان این طور میتوانند مبارزه کنند که ۸ ماه حق ایشان نگویند منتظر خدمت که اینها نتوانند از ۳۰ تومان حقوقشان استفاده کنند این قبیل قوانینی که از آنها ظالمانه سوه تعبیر و سوء تفسیر میکنند کافی نیست و ما باز يك کیوتینی هم بدهیم بدست آنها بنابر این قوانین فعلی که در کمیسیون گذشته اگر کاملاً صحیح است این قانون هم صحیح است و الا اگر تمام قوانینی که در دوره پانزدهم از مجلس گذشته است صحیح نیست و غلط است قوانین دیگرش صحیح باشد اگر تمام قوانینی که در دوره پانزدهم از کمیسیونها گذشته بگویند غلط است این یکی هم غلط است مادامیکه این یکی را بخواهند استثناء بکنند بنده مخالفم و تقاضا دارم که در اینجا با ورقه رأی گرفته شود و معلوم شود که واقفاً چه اشخاصی از روی حق و عدالت رأی میدهند چه اشخاصی مانع از این هستند که قانون را در مملکت اجرا کنند

نایب رئیس - آقای شیهتری بفرمایند

رضوی - بنده مخیر کمیسیون هستم و می خواهم توضیح بدهم

شی شیری - بسم الله الرحمن الرحیم بنده استعدا دارم نمایندگان محترم عرایض من را جزء بجز مورد توجه قرار بدهند و بنده را آزاد بگذارند که عرایض خودم را از نظر همین قانون عرض کنم بنده وقتیکه اعلام کردند عدهای مشمول بنده گردند چون قانون را را نتوانند بومد قانون را راجعه کردم دهم این عمل وجهاً من الوجوه منطبق با قانون وضع شده نیست حالا جهانش را من عرض میکنم ولی چون تمام ما تمام مملکت تمام اشخاصی که از جریان چندین ساله این کشور مستحضرند عموماً میدانند بکدهتهای جنایتکار و يك مأمورین معبود ناصالح که بست و بند دارند با بعضی از جاها بدبختی این مملکت را باین صورت در آورده اند در نتیجه دستهای ایجاد کننده تشنج ما را به اینصورت در آورده همه انتظار داشته اند همه انتظار دارند همه انتظار میبرند که يك روزی این ملت و این مملکت مجلسین شورای ملی و سنا دستهای جنایتکار و مختلین بیت المال مسلمین را قطع کند و مملکت را بصورتی در بیآورد که شبیه بصورت آدمهای دنیا باشد انتظار داشتند که هیات محترم تصفیه بیایند به نشینند واقفاً نمایان و اسالجان را از صاحبان جدا کنند با برهان و دلیل و با عینت و

استدلال قضائی جدا کنند ، آنها را معرفی کنند کل بزنند بدین آنها مانظوری که جبریل زلدین فرعون بزنند و بگویند ، الان وقد عصبت قبل و کنت من المفسدین (یکی از نمایندگان - فارسی بفرمائید)

ایشان حالی کنیدا فافر است ، آیه کریمه است جناب آقای دکتر مصدق بنده خودم با اتفاق آقای دکتر نصراز طرف وزارت کشور عرضیه تصفیه تمین شدیم رفیق آنجا ، آقای آقا شیخ عبدالعلی لطفی که اسمشان هم برده شد ، ایشان بنده را مخاطب فرار دادند که آقای شوشتری موقعی است که با شجاعت مخصوص دستتان را بالا بزنید ، این دزد ها را از ادارات خارج بکنید . آقای قریب هم بود ، بعضی از آقایان دیگر هم بودند . آقای شاهرودی

احساساتی بیخروج میدادند که دیدم منطبق با اصول و موازین نیست گفتیم آقای لطفی من و شما که بستگی با روحانیت و قضا داریم ما بایستی از روی اصول بشویم من این عمل را سهل و ممتنع میدانم از طریقی که شما میخواهید منی بکنید ممتنع میدانم موفقیت و اجرای آنرا از طریقی که از روی اصول عرض میکنم گمان می کنم ممکاست اشتباه نکرده باشم گمان می کنم بهترین راهست برای وصول باین مقصود اگر خاطر آقایان نمایندگان محترم باشد من خودم چندی پیش در این مجلس عرض کردم دولت ایران سی هزار کارمند بیشتر لازم ندارد مورد اعتراض هم واقع شد ولی صالح کشور اگر لازم دید و مقتضی شد بگویند سید محمد علی شوشتری وجودش زائد است بحق خدا میروم برای اینکه مصلحت مملکت مقدم بر مصلحت فرد است گفتند شما چه بنظرتان میسرید عرض کردم که کار گزینیهای تمام وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی سابق کلیه ۱۵۸ هزار مستخدم دولت در آنجا مضبوط است .

گرفتم درمقداری از اوراق کار گزینیها دست دزدی رفته است یعنی اوراق بعضی از نمایندگان را بصورتی خارج کرده اند ولی این اوراقی که بر علیه آنهاست در جا های دیگر در کتابچه های دیگر در استانها ، شهرستانها در وزارتخانه ها هست

اهل قضاوت و اهل تحقیق بیرون می آورند ، چه مانعی دارد که شما مجلس شورای ملی و دولت را برحمت نیندازید بیاید کار گزینی هر وزارتخانه ای را با مسئولیت وزیری که توأم است اینها را بشانید یک هیئت صالحه ای که در هر وزارتخانه ای و در هر مؤسسه ای هست رسیدگی بکنند بگویند که این عده محکمه اداری برایشان تشکیل شده این عده محکوم شده اند این عده رفته اند در دادگستری متهم برشا و ارتشاه بوده اند تیره شده اند این یارو ۱۵ دفته از شکایت شده این یکی ۳ دفته شکایت شده این یکی از شکایت شده است خودتان بیارید بیرون آنوقت بقدر ضرورت برای هر وزارتخانه خود صورت بدید بدین اینکه منطبق باشم خود برای امور شهر دارها و امور مالیات بر درآمد غیره بدون اینکه شخص خاصی را انگشت بگذارید برویش این عده صورت بدید مال وزارت کشور ، مال وزارت

دادگستری ، مال هراجا اینکه غیر فضا تمیکویم غیر فضات برای اینکه آنها یک صورت دیگری دارند اجازه بدید قوانین اساسی را ما نمیتوانیم نقض کنیم آن صورت دیگری دارد توجه بفرمائید جناب آقای فرامرزی آن صورت دیگری دارد یک صورت بدید که وزارت دارائی اینقدر عضو دارد این به ۶۵ نفر باید تقلیل بیاید آنوقت در ستون ملاحظات بنویسید : فلان آدم ، فلان آدم سابقه سوء دارند ۳ دفته اش تیره شده ۲ دفته تو بیخ شده ۳ مرتبه جریمه شده یا منتظر خدمت شده یا متقاعد شده ۳ دفته بصورت مرموز از صورت تقاعد آوردندش بیرون جناب آقای عامری استاد تر از همه هستند خیلی از آقایان معذرت میخواهم استاد بنده اند اینرا روشن میکنند عرض کنم اینها روشن است آنوقت هر وزارتخانه ای هر وزیری مسئولیت خودش آن عده را کنار بگذارد آن عده دیگر بمانند

کارمندان دولت تقلیل شده یک عده دیگر متمکن اند ، جناب آقای دکتر مصدق متمکنین را استدعا میکنم که آقایان شما از بیت المال مسلمین در صورتی که ما می هفتصد تومان حقوق بگیرید بقدر یک دقیقه زندگی شما تأثیر نمی کند ، آن شرعرا خواستم بخوانم فراموش کردم بقدری جزئی است که تأثیر نمی کند برای خدمت یک بیچاره و بیوزا ممکن است این حقوق یک ماهه تو یا بکروزه تو یکساله او را تأمین میکند ، تو اگر می خواهی خدمت بدولت بکنی ، مجاناً خدمت بکن ، پول نگیر از بیت المال ملت که این وضیعت پیدا شود ، اگر هم گفتند سید محمد علی شوشتری صالح نیست و متمکنست پرونده او را بگذارند بیرون که آقا فساد ترا این پرونده مسجل کرده که زبان بنده بسته بشود اما از آنجائی که همه نمی خواهیم که آنچه را که حق و حقیقت است ، قضاوت کنیم مملکت دویانیت و ولایت را حفاظت نمائیم آن که کلکم دراع و کلکم مشول از نظر مسئولیت شخصی افراض و امیال شخصی را کنار بگذاریم برویم روی یک اصولی و فکر بکنیم که من چه رفاهه و منازعه و چه مخاصه خاصی دارم با جناب آقای دکتر مصدق ایشان چه بی لطفی بمن دارند ؟ وضیعت یکجوری میشود که ایشان از نظر مملکت این طور میفرمایند و بنده از نظر مملکت این جور ، آنوقت نتیجه اش چه می شود ؟ می باری شود می گذورت می آورد . بنده از نظر اصول اصلاحی که کرده اند منطبق با قانون نمی دانم وقتی که دو سه جزئیش فلت است و منطبق با قانون نیست ، تمام اجزایش فلت است (صحیح است) و منطبق با قانون نیست . در قانون اساسی مصوبیت داده است نمایندگان محترم را بنده خیلی خوشم آمد از آقای مصدق که در آن بیانات شان که ما نباید بدهیم ایجاد بکنیم برای مجلس و فلان قانون اگر می آید ، باید بطور تعمیم بیاید و اگر صحیح است برای همه صحیح است و اگر فایده است برای همه فایده است ، نه اینکه بفرمایند ایشان یکدسته متنفذ یا قدر دیگر بفتح خود شان یکدسته

را دور ریخته ، بنده اصولاً مخالف آن حرف هستم ولی اصل قانون ، آن قانونی که از نظر جناب آقای دکتر مصدق و همه نمایندگان محترم و همه ملت ایران برای تصفیه ادارات از ناپاکان و دزدان وضع شده است و مدلول و مضمون آن بوقوع اجرا گذارده نشده . چرا ؟ قانون اساسی مصوبیت داده نمایندگان مجلسین را ، مصوبیت از نظر عرف مصطلح معنایی دارد آیا معنای عمل هیئت تصفیه بامصوبیتی که لفتاً کما و کیفاً مفهوم مخالفی دارد ؟ و یا تطبیق میکند ؟ از شما می پرسم از دنیا قضاوت عادلانه میخواهم راجع بقضات بانصریحات قانون اساسی بطور یکمقام عادی برخلاف قانون اساسی می تواند قضائی که بایستی طبق قانون خاص در محکمه خاص اصالتشان مورد رسیدگی قرار بگیرد ، همین طور راجع باشخصی که مشمول قانون استخدام نیستند و میتوانستند استاندار بشوند ، بیایند این طور بکنند ؟ آن مشمول این قانون نبوده ، از همه بالا تر درست ملاحظه بفرمائید هیأت می تواند هر گونه تحقیقاتی از وزارت خانه ها ، و شهر داری ها و بنگاه های مذکوره بکند این مفهومش این است یعنی مکلفش کرده برای رسیدگی برای اینکه در اطراف قضاوت او نتوانند خدشه ای وارد بکنند جناب آقای دکتر مصدق آقای مکی استدعا میکنم من باز شخص جناب آقای دکتر مصدق استدعا دارم تشریف ببرید در جلسه ۷ تیرماه ۱۳۲۹ آقایان در یکساعت و سی و هشت دقیقه ساعت شصت دقیقه است دو تا شصت دقیقه میشود صد و بیست دقیقه آقایان در ۹۶ دقیقه ۱۳۶ پرونده را رای داده اند صدا زدن و آوردن پرونده اینها مفهوم مخالفت دارد رسیدگی یعنی بکمیسیون بردن اوراق یعنی محتویات پرونده را رسیدگی کردن اینکه بگویند آقای نریمان یا جناب دکتر مصدق یا آقای مکی باید محمد علی شوشتری بعد اگر جناب آقای دکتر مصدق پرسید که آقایان که گفتی رسیدگی و تحقیق کردی چند برك بود ؟ این پرونده محتویاتش چه بود ؟ این چه وقت وارد خدمت شده بود ؟ چه شکایاتی از او شده بود ؟ چه وقت رسیدگی کردید ؟ پیش از یکدقیقه وقت لازم است نه کمتر از چهل و چند ثانیه ، مرحوم نایب حسین کاشی چون من هر کس که مرده ، گویم مرحوم (مکی - پس بفرمائید مرحوم شمر) وقتی میخواست بروجائی این مرحوم نایب حسین کاشی اجازه بدید یک استغاره ای داشت وقتی که میخواست بروجائی را بزند سر راه را بگیرد آقای اللهیار صالح نیست که یک قدری با ایشان شوشی بکنم بقندیم وقتی نایب حسین میخواست برو در راه را بزند یک قدری جزوه فندی گذاشت به لوی قندو غالش حرکت میکرد قبل از حرکت استغاره میکرد استغاره اش اینطور بود ۱۷۶ مرتبه این استغاره را میکرد تا دوتا انگشتن بهم بخورد آنوقت می آمد سوار میشد گفتش را میخواست گوش بگذارد این استغاره را میکرد تمام این کار ها خودش ۲۰ دقیقه نیم ساعت وقت تلف میشد او میخواست برود

دزدی بکنند حالا آقا شرافت دوومانهارا در کمتر از یکدقیقه سلب میکنند فرض میکنیم اینها همه بنده ج واثه تالله اگر این پرونده ها در دست من بود صدی شصت و پنج تا هشتاد اینها را بطور مسلم گفتس نتوانند بکشند چاپمی کردم میدادم بیرون ولی از نظر اصول از نظر اینکه آقا فرمودید بگذرید چند نفر مظلوم هم فدا بشود ابتدا یک مظلوم هم نباید فدا شود آنکه دزدی کرده این که تصدیق کرده است باید دستش قطع شود آنکه به مملکت خیانت نکرده است آنکه دزدی در این مملکت نکرده است نباید برای خاطر آنها یک دزدی کرده اند مظلوم واقع شوند و بچه های دیگر بگویند پدر تو بنده ج بود پس این چه کرده واثه العظیم نمایندگان تمام نمایندگان محترم مجلس شورای ملی در این اصل بامن متفقند همدا هستند که باید دست ناپاکان را دور کنند اما آقا شخص حضرت دکتر مصدق رامن قاضی می دانم آخر بطور میشود در ۴۷ ثانیه پرونده یکی را رسیدگی کرد آه عجب مرده ها دیگر چرا وارد کرده اند در تمام قشون یک شاه بختی بود ؟ همه سلمان پارسی ابو ز غفاری بودند ؟ فقط یک شاه بختی بود ؟ (دکتر مصدق - سرتیپ دفتری را هم گذاشته اند) اجازه بدید خروج فردم هلم میگویند مضر نیست از نظر قانون عقیده بنده این است که این قانونی که جناب آقای عامری این طرحی که مجلس آورده شده است مترع آن همین است که شده که آن عمل مترع بر آن قانون است کما و کیفاً ظاهراً و باطناً از نظر صلاح مملکت نباید بوقوع اجرا گذاشته شود آقا توی کوچه یک دیوانه ای دو سه تا سنک زده است شما هم میروید دوسه تا سنک میزنید نه نه نکنید آن بیایند که آقای مکی کردند قسمت آخرش خوب بود آقای مکی بعنوان موافق مشروط نوشته اند اصلاحات عمل در آنکنید الان یک طرحی بیارید که تمام وزارت خانه ها تمام دوا بر مکلف است در ظرف یک سال این قانون عملی است برای اینکه ۱۸ شمه می شود در ظرف یک سال دو ساله تمام این سوابق را بیارند بیرون یکدفعه اعلام کنید که ما از ۱۵۸ هزار کارمند سی هزارش را لازم داریم و بقیه اش زائد است یکدفعه اش هم دزدند اما در دنیا روی ۹۰۰ نفر ۶۷۰ نفر را حضرت آقای مکی جناب آقای دکتر مصدق بعد هذا البوم بوما نباید در دنیا از ۱۵۸ هزار نفر ۱۱۲ ، ۱۱۱ هزار نفر قلم دست بگیرند و ۱۱۸۸۰۰ نفر را بگویند دزد بگویند بدجوب و بخواهند بدنیامعرفی کنند همه ما دزدیم همه ما مختلیم همه ما بی دینیم همه ما خائنیم همه ما بگوریم هر چه بگویند مزخرف است هیچ خارجی جنوب و شمال و امریکا و غیره حق مداخله در شئون داخلی مملکت ما ندارد (صحیح است) این مخصوص ما است ما باید بگوئیم طرف بکنیم ببندیم بکشیم ما در مملکت خودمان مختاریم شرفای مملکت را خائن نمیدانیم مگر اینکه محکوم بشوند قانون آنها را محکوم بکنند قانون راه باز کرده و در این جهت ما با این طرح اصولاً مخالف (احسنت)

نایب رئیس - آقای مهربان بفرمائید کمیسیون رضوی - بنده از نظریات دو نفر آقایان مخالفین و یک نفر موافق مشروط من حیث المجموع احساس کردم که قسمت عده اشکالاتی که در دفته سابق بوده رو به رفته مورد توجه همه آقایان قرار گرفته بخصوص توضیحاتی که آقای حائری زاده دادند انصافاً کامل و جامع بود برای اینکه وقوف بشام اطراف وجوایب موضوع داشتند ولی اگر بعضی از آقایان قانون اولی را درست مطالعه نکرده باشند نمی توانند باین نکته راجع باین قانونی که فلا خبرش از کمیسیون دادگستری بمجلس آمد است قضاوت بکنند زیرا که این قانون فرع یک مقدمه ای است که آن باید معلوم بشود که چه بوده چه میگفت و چه باید بشود تا اینکه آنوقت صورت این جریان که این کار پیدا کرده و خبرش که از کمیسیون دادگستری آمده چه میشود باین جهت من اجازه می خواهم که خیلی موجز و مختصر جریان را اجمالاً خدمت آقایان عرض کنم که در خارج از محیط مجلس هم درست وقوف پیدا بکنند که در خارج هم از مباحثی که شده است بحث ها اظهار نظرها و مباحثها و توضیحات روشن بشود البته در سنین گذشته غالباً در همین مجلس شورای ملی در دولت و در محافل و مراکز مختلفی و بخصوص در جراید هم انعکاس پیدا میکرد که وضیعت استخدام و مستخدمین خوب نیست و یک قدری فساد در ادارات و دوائر رخنه کرده و باید اصلاح بشود این یک مطلبی نبود که احدی منکرش باشد و فکر هم نمیکنم که در حال حاضر هم منکر این معنا احدی باشد یا بخواهد بشود و بخصوص بخاطر دارم که در ادوار اخیر مجلس هم منجمله دوره سیزدهم که خود بنده خاطر ام است حتی یک طرحی مفصلتر و مشروح تر و جامتر از این قانون که سال گذشته صورت وقوع پیدا کرد در این مجلس مورد بحث واقع شد و اصلاً ملا کش این بود که رسیدگی بشود به دارائی و توانائی کلیه مأمورین از ابتدای دوره بیست ساله اینهم مدتی مورد بحث بود ولی پاره ای از رجال سیاست و معتزین هم از پاره ای جهات ترجیح دادند که وضیعت قوانین را و جلو گیری از فساد را قسمتی مثل امروز که از این تاریخ به بعد صورت تنظیم پیدا کرده اولی است از اینکه بتوانند در کیفیت یک دوران ممتد وارد بشوند بهر صورت مقصودم این بود که این مطلب همیشه در اذهان بوده تا منجمله دوره ۱۵ در دوره یازدهم مواج با یک مطلب دیگر شدیم و آن این است که هر چه سطح بوده و در آمد کشور بالا رفته بود معذاک وقتی بوده را آوردند و به مجلس شورای ملی دادند دیده شد که باز این دوجه تعادل پیدا نمی کند و بالاخره میزان در آمد نسبت به هزینه کسر آمد یکی از جهاتی که بودجه را سنگین کرده مشاهده شد که کثرت مستخدمین و سنگینی کار و ادارات و وزارتخانه ها است اینهم باز یک عمل مخصوصی بود که همه آقایان تصدیق میکنند که عدد مستخدمین بیش از حد مورد لزوم است و

حتی بیش از مقداری که تصور زیادی میشود یا دامت زیرا کار هائیکه به دو عضو سه عضو و چهار عضو بخوبی بشود انجام داد وقتی شدیست عضو اینها مجبورند کار را تقسیم بکنند و برای هر کدام کاری بتراهند بالاخره کار ها نکت پیدا میکنند این دو مقدمه با هم هریک شد و در دوره گذشته وجود یک قانون را که بسوجب آن بشود عدد مستخدمین کسر کرد و در این ضمن کسر هم وقتی که به مجلس میآید بصورت تحقیق و لزوم پیدا کرد قانونی که دوره گذشته در کمیسیون دادگستری تصویب شده است و بصورت عمل گذاشته شده بنده اجازه میخواهم که یک قسمتش را مجدداً با اینکه همه آقایان خوانده اند برای اینکه دفاع است مجدداً عرض کنم به دولت اجازه داده میشود که هیئتی مرکب از ۷ نفر از اشخاص بصیر و مورد اعتماد را تعیین نماید که در سازمان وزارتخانه ها و شهرداریها و ادارات و بنگاههایی که با بودجه دولت تشکیل شده تجدید نظر نموده تکلیف کارمندان آنها را بطریق زیر معین نماید این کلمه کارمندان در تمام این مواد مساوی است و در تمام این مواد نوشته است که از کارمندان تحقیق کنند یا کسر کنند و یا به سه صورتی که در نامه سابق بند الف و ب و ج در آورند و دو سه قسمت هم که موقش ممکن است مورود پیدا کند خدمت آقایان عرض میکنم یک استثنائی در خود قانون قائل شده یکی اینکه میگوید کسانی که مشول باز نشستی هستند که تعقیق پیدا میکنند در باره کارمندان زیر افریز کارمند کسی باز نشسته نباشد و کارمندان که باز نشسته میشوند آنها را هم کارخان نداشته باشند بعد در تبصره همین ماده یکم هست که گویا میگوید برای اینکه این تحقیق و رسیدگی راهم از شافلین خدمت حتماً باید شروع کنند چرا ؟ زیرا که نظر تقلیل و تعادل بوده در این موضوع بیشتر از قسمت دیگر در موقعی که قانون گذشته است دخالت داشته و می خواسته است در هر صورت در اولین فرصت سازمانی تشکیل بشود محدودتر و نتراتی در آنجا مشمول کار بشوند که این نفرات بتوانند در آن سازمان کار کنند اگر هم بنا بر این هد که افراد دیگری باقی ماندند که باید کار به آنها داده شود اینها را هم گفته است در امور انتظامی و فرهنگی و عمرانی و امور اقتصادی که در واقع اهم امور مملکتی میشود اینها را هم باید حقوقشان داد تا تکلیفشان روشن بشود و بکار گمارده شوند پس بنا بر این یا بودن یک چنین قانونی در اینجا ملاحظه میفرمائید که میگوید کارمندان دولت و با مستخدمین دولت و مستخدم دولت هم بموجب قانون خاصی معرفی شده مستخدم دولت کسی است که بموجب شرایط خاصی و مقررات مخصوصی در خدمت دولت درآید و با تشریفات معین رتبه هائی را بر تریب بگیرد و رفیع پیدا بکند و تا آخرین مقام خدمت اداری هم برسد و حقوق تقاعد راهم بپردازد تکلیف اینها را در قانون استخدام معلوم کرده و کسانی هم که در خدمت دولت ممکن است باشند ولی مستخدم رسمی شناخته نشده اند هم در آن قانون وهم در قوانین دیگر با آنها

اشاره شده پس بنا بر این از این مقدمه بنده نتیجه میگیرم که در قانون سابق این وضعیت و این دستورات و مواد را برای رسیدگی بحال مستخدمین که تصور میشده که همد آنها زیاد است شروع کرده اند و ۷ نفر بوده اند که شروع بفعالیت کرده اند که بموجب این قانون ترتیب کار مستخدمین را مطابق این بندها بدهند بموجب مدلول قانون در موردی که یک قدری هم صراحت نداشته باشد این آقایان مکلف بودند که بیرونده های استخدامی البته از درجات بالا یعنی از مدیر کلا و رتبه های ۹ رسیدگی کنند راجع بقسمت قضات حق نداشته اند که رسیدگی کنند زیرا که قضات خودشان مندرج در قسمت سوم قوای مملکتی هستند و رسیدگی به آنها مطابق قانون اساسی مملکت یک کیفیت خاصی دارد و حق رسیدگی نداشته اند کسانی هم بالاخره جنبه انتظار خدمت داشته اند لافاقل این بوده است که در اولین فرصت مورد ظهور و بروز اقدامات قانونی نبوده ولی عملی که مورد ظهور و بروز قانونی بوده چنانچه با اطلاع آقایان رسید معدود به آن قسمتی که وظیفه و صلاحیت این هیئت ۷ نفری در آنجا بوده است یک صورتی دادند بیرون که شامل بوده است جمعی را خارج از این افرادی که صلاحیت این هیئت برای آنها بموجب این قانون مشخص و معین شده در یک چنین موقعی بود که بموجب یکی از بندهای این قانون دولت آمده و قانونی آورده مجلس شورای ملی البته بحث بود که دولت آیا میتواند قانون بیابورد یا خیر همانطور که مرض شد نوشته است که در این قانون صریحاً قید و نوشته شده که مدت کار و خدمتشان یکسال است و بنابراین شده که در این مدت آزمایش میکنند و اگر لازم شد چیزی کسریا اضافه بشود هر کس و نقصی را که مشاهده کرد و لازم دید که اضافه و کسر کنند مه آورد بمجلس شورای ملی بعد از این که این قانون آمد بکمیسیون دادگستری کمیسیون جلسات متعددی تشکیل داد در همین مجلس و حالا چون اشاره فرمودند بموضوع چلو کباب یک روزی را حساب کردند که هر روز یکساعت و یکساعت و نیم آمدن و نشستن و رفتن و برگشتن وقت تلف میکنند این بود برای اینکه مذاکرات قطع نشود و این وقت تلف نشود آقایان خواستند نه از در مجلس میل کنند و مشغول کار باشند جلسه چلو کباب یعنی جلسه ۱۰ ساعت کار حالا من نمیدانم سایر آقایان وقتیکه گرسنه میشوند چه میل میفرمایند ولی ما آنروز فرستادیم و از چلو کبابخانه چلو کباب آوردند و خوردیم اگر گناه بوده است آنرا چه عرض کنم (مکی) جناب آقای رضوی این قسمت را بنده بطور مزاح عرض کردم و چنانچه خبلی جدی گرفتید (عرض میکنم بحضور آقایان در ضمن جلسات متعددی که کمیسیون رسیدگی کرد نگاه کردیم دیدیم تا آنجا که موافق مقررات و اصول کشور بوده است چه این قانون چه هیچ قانونی را در نظر نداریم که نفس و کسری پیدا کرده باشد زیرا اصولی را که مناسب با وضع آن اصول و مقررات بوده است یکمده از مردمانی که گرفتار و آلودگی ما را نداشته و فرصت بیشتری داشته اند و ایسان هم داشته نشسته این اصول و این قوانین را وضع

کردند و اگر بنا بود ما مردمانی بودیم که هیچگاه نمیکداشتیم آن اصول بهم بطور و قوانینی که ما وضع میکردیم با آن اصول تطبیق میکردیم هیچ وقت ما دچار معذور و اشکال نمیشدیم اصول را که نگاه میکنیم می بینیم اولاً هیچوقت قوه مجریه حق هیچگونه دخالت و مداخله و رسیدگی در پیرامون قوه مقننه ندارد و این عمل ممکن است الان مطابق ذوق ۵ نفر ۱۰ نفر و یا ۱۰۰ نفر نباشد ولی من بصراحت عرض میکنم که وکیل نباید راهی باز کند و نباید بگذارد از برای اینکه قوه مجریه بهیچ کیفیتی اصلاً و فرعاً هیئت دولت متتبعین هیئت دولت بنحوی از انحاء نتواند در کار مجلس مداخله مستقیم بکند پس بنا بر این این یک باب بوده که البته در درجه اول باید در نظر گرفته شود که در نظر گرفته شده و بعداً هم قانون اساسی بند های ۸۱ و ۸۵ آن و متمم قانون اساسی آمده و تکلیف قضات را معین کرده در آنجا معکله انتظامی قائل شده ما وقتی حساب کردیم که وقتی بنا بشود بکار قضات رسیدگی کرد چرا در معکله انتظامی رسیدگی نشود و چرا متابعت از قانون اساسی نکنیم حالا عمل را بنده کاری ندارم و بنده در پیرامون قانون دفاع میکنم و عرض میکنم چه جور باید بشود و چه جور عمل میشود اما همیشه وقتی یک کمیسیونیکه از مجلس انتخاب میشود صلاحیتی جز این ندارد که بنشیند قانون اساسی را اول جلو چشمش قرار بدهد و بعد قوانین دیگر را در خود قوانین نظر بکند و مطابقه بکند هر چه از قوانین فهمیده میشود آنها را متبع قرار بدهد و عمل بکند بنده می گویم قانون اینجور می گوید حالاً عمل نمیکند باید مجازات شوند (مکی) این قوانین ظالمانه ای هم که از کمیسیون قوانین دارائی و دادگستری گذشت قانون اساسی بوده (نمایند) هر ایضاً در باره قانون عرض میکنم بعد از آنکه عرض میکنم بهر صورت ماده بود که آنجا تصریح کرده است که وظایف هیئت چیست و راجع به وزراء هم هیچکس معتقد نیست که هر وزیر دستش باز باشد و هر چه دلش می خواهد بکند و هیچ فردی از افراد کمیسیون این نظر را نداشته ولی بالاخره قانون اساسی قانون مخصوص معاکله وزراء تکلیف رسیدگی به کار آنها را مشخص کرده و آنوقت ما در یک قانونی که گذشته است با همه آقایان در یک قسمت شریکیم که در یک مدت معجل یک قانون محدودی گذشته است آنوقت اینرا سرایت می دهیم به تمام دستجات و طبقات الان خود آقایان میگویند در صلاحیت و در کیفیت این هیئت به کسی که در صلاحیت آنها نبوده رسیدگی شده آنوقت باوجود این افراد طبقاتی که خارج از صلاحیت بوده اند و رسیدگی کرده اند بطریق اولی خود این عمل خلاف است که آنها به این قسمت توجه نکرده اند اصلاً خود این جای حرف است که آیا توجه نکرده اند این که قانون عبارتش فارسی بوده است چیست؟ و باوجود این مداخله کرده اند این را بنده نمیدانم چه عرض کنم و چه جور میشود قضاوت کرد و اگر گفته

شود که خیر واقماً توجه کرده اند و دیدند که در تمام موارد عنوان قانون استخدام کارمندان و سایر خصوصیات بود و معذک آمدند تعطیل کردند این را انصاف بدهید که آیا حاکم از اینست که لافاقل نظر اصلاحی مخصوص داشته اند و خارج از قانون میشود تصور کرد با آن مقدمات آمدند آن کار را کرده اند اولاً با تمام مقدمات عمل کمیسیون خوب باید مجلس شورای ملی حق دارد هر گونه اصلاحی که میخواهد در آن بکند ولی کار کمیسیون این بوده است آمده اند گفته اند قانون بحکم این که قانون بوده است مطاع و مطیع است مادامی که یک قانونی نقض نشده در پیرامون آن مجلس شورای ملی یا هیچ دسته ای منتخب از مجلس شورای ملی حق دخالت در آن ندارند (صحیح است) پس باین مناسبت این قانون را اصل دانست و در پیرامون خود قانون حرفی نزنه منتهی آمده صلاحیت هائی که در خود قانون مندرج بوده جدا کرده و آنوقت در مورد افرادی که صلاحیت نداشته است گزارش داده اند برای بار اول و شور اول بمجلس شورای ملی اگر صلاح دیدند آقایان نمایندگان معترم آقایان اکثریت هم اینطور فهمیدند که اینک مستفاد از ظاهر عبارت است اینجور میفرمایند نعم المراد اگر اینجور نیست بالاخره ما جایی نبرده ایم آورده ایم همین مجلس شورای ملی بحث میشود دو مرتبه میرود بکمیسیون احیاناً هر شری ممکن است اشتباه بکند ممکن است خود آقایان مداخله کنند و تصحیح بشود ولی ما اینجور فهمیدیم که در باره آنها یک رسیدگی کردند و صلاحیت رسیدگی در پیرامون آنها را نداشته اند آنها را بحکم اینک عمل غیر قانونی صورت گرفته ما سلب کرده ایم زیرا صلاحیت نداشته اند که رسیدگی کنند بنده متقدم که آقایان یک طرحی بیارید و بنده هم امضاء میکنم که خود مجلس هیئتی معین کند و بکار نمایندگان رسیدگی کند، بنده برای اینکه بفضل خداوند برای هر رقم رسیدگی اصلی و فرعی و رسمی و غیر رسمی باکی ندارم هر وقت هر کس خواست بیاید خلاصه عمل بنده در ظرف ۱۶ سال وکالت و نداشتن اتومبیل و زندگی نانی غیر از حقوق ندارم اگر با این کیفیت میدانید که این هم زیادی است تقدیم میشود بنابراین بنده متقدم اگر آقایان دلشان میخواهد باین که این واقعیکی از وظایفی است که در قوانین پیش بینی نشده و میخواهند تصحیح کنند قانون بیارند هیئتی را معین کنند که رسیدگی بکار و کلا و صلاحیت آنها بشود و تمام سوابق و لواحق آنها را مطالعه بکنند و بندهم بیاید از روی مقررات خاصی قانونی پیشنهاد کنند سلب صلاحیت کنند، سلب مصونیت کنند معاکله کنند باین رسیدگی کنند ولی یک هیئت ۷ نفری بنشیند در صلاحیت نمایندگان رسیدگی کنند این هاراشه حساب کنید که ممکن است گفته شود آقایان میخواهند بروند رسیدگی کنند، در این صورت مشروطیت دوام برقی پیدا می کند؟ یک هیئتی بنشینند بکار نمایندگان رسیدگی کنند، در صورتی که یک عده اشخاص من و بیه مردی را که واقماً نشان خبلی بیشتر از سن جناب آقای دستگیر معذک است در ضمن آن

رسیدگی ها رسیدگی کرده اند نوشته اند که مورد رسیدگی واقع شده و چون بعد از تقاعد رسیده اند مورد رسیدگی قرار نگرفت، چهارم هد در حدود ۲۰ نفر ۴۰ نفر اهم از ج و الف که سنین ۹۰ و ۱۰۰ هم دارند سلامتی هستند آنها را رسیدگی میکنند ولی نسبت به یک نفر نماینده میشد باینکه تفهیمه رسیدگی بشود این است نظریاتی که اعمال میشود در ظاهر آراسته ولی در باطن پر غرض از برای اینکه یک قوه ای را از میان ببرند، ضعیف کنند، کوچک کنند این اعمال را در لافاهمی بچند که هر طور آقایان میخواهند نسبت بنمایندگان رسیدگی کنند ولی بموجب همین قانونی که در زیر چشم بنده است بنده هیچگونه حق مداخله آقایان را در احوال وزراء و کلا و قضات نمی بینم حالا باوجود این آقایان هم آمدند رسیدگی کردند، کمیسیون آمده است و معتقد شده است باین که تمام اصول را رعایت کند یعنی کار های قضات را معکله انتظامی تجدید نظر کند همانطوریکه مرجع شکایت مستخدمین را قانون دیوان کشور مقرر داشته و هر کدام از ابابت انتصاب و عزلشان از بابت سایر خصوصیات بآن جا میگویند این جا هم ما گفته ایم که بروند و آنجا بگویند ولی آقا دستگاه دادگستری یک شعبه را برای رسیدگی باین کارها کم میدانند ۲ شعبه کنند مرجعی که قانون معین کرده آنها را رسیدگی کنند و آنوقت بر گردیم راجع برسیدگی بحال سایرین، یک وقتی است بر طبق فرمایشی که آقایان فرمودند اساساً رسیدگی بکار کارمندان نشود و رسیدگی کیوتین است و اگر بالای سر کارمند باشد صلاحیت نیست بنده خیال نمی کنم که ما هم اصرار زیادی

داشته باشیم باینکه بگوئیم الا الله اگر مجلس هم رای نداد باید رسیدگی بشود ولی اگر بنا است رسیدگی بشود اگر آن دو اصلی که موجب آوردن قانون بود و اگر انتخاب یک هیئتی همین کیفیتی که انتخاب شده نتوانست آن عده را رسیدگی کند دولت در پیشنهاد خود نوشته بود ۶ نفر نماینده مجلس شورای ملی و ۶ نفر نماینده مجلس سنا و ۶ نفر هم از سایر طبقات از قضات گویا، یاد نیست این ها بیایند بنشینند و هشت نفر بین خودشان انتخاب کنند بروند هارا رسیدگی کنند ما یک امتعانی داشتیم ۷ نفر انتخاب شدند در ظرف مدت یکسال دیدیم وقتی که پرونده هارا آوردند برای هر یک نفری یک دقیقه هم وقت صرف نکرده اند و صد و نود و کسری اسم توانسته اند این تو بیاروند آنوقت ۱۸ نفر که هشت نفر آن ها هیئت نخستین انتخاب بشوند بنده خیال نمی کنم که در ظرف یکسال و دو سال سه سال بتوانند زاید بر دو و سه هزار نفر را رسیدگی کنند (نورالدین امامی - مردم کوتاه کن) بنا بر این این رسیدگی را کمیسیون با اختیار هیئت های مختلفی گذاشت که در هر وزارتخانه ای از اصلح نفرات انتخاب بشوند و به هیئت دولت پیشنهاد بشوند آنوقت هیئت دولت در موقع رسمی گویا پیشنهاد هم شد با حضور دادستان باشد نمیدانم هست یا نه بیایند بنشینند آنجا رسیدگی کنند الان این اختیار هم جزو وظایف دولت هست، کدام کارمند است که نمیخواهد پرونده او را رسیدگی کنند و او را بگویند که صلاحیت ندارد در خدمت دولت باشد، پس بهش اجازه قانونی داده شده و ما بهیچ وجه من الوجوه یعنی

کمیسیون دادگستری از اصول اولیه و قوانین اولیه تغلف نکرده است و آنوقت بر میگردد بنکاتی که بستگی بسلیقه دارد یعنی باید رسیدگی بشود بطور کلی یا خیر البته کمیسیون بعد از چند جلسه مذاکره کردن با حضور آقای وزیر دادگستری یک نظریاتی گرفتند و این نظریات را بمجلس پیشنهاد کردند خوب حالا آقایان هم بعد از اینکه درست همان نکاتی که در آنجا بحث بود و رسیدگی کردید اگر نظریاتشان اختلافی پیدا کرد و مجلس دستور و نظریاتی داد مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. **تقدیم لایحه سازمان برنامه از طرف آقای وزیر کار**
نایب رئیس - یک پیشنهاد تنفس رسیده است ولی بعقیده من چون وقت گذشته است پس از اینکه آقای فروهر گزارش عملیات برنامه را بدهند جلسه را ختم میکنیم. بفرمائید آقای فروهر.
وزیر کار (فروهر) - طبق قانون تیر ماه ۱۳۲۸ گزارش یک ساله گذشته عملیات برنامه و برنامه عملی سالهای آتی را تقدیم مجلس شورای ملی میکنم که بنا به قانون برای رسیدگی و تصویب به کمیسیون سازمان برنامه ارجاع فرمایند.
وزیر کار - انتخاب میفرمائید مطابق قانون **موقع و دستور جلسه آینده - ختم جلسه**
نایب رئیس - جلسه روز ۳ شنبه دستور بقیه مذاکرات.
 (در این موقع جلسه یکساعت و ده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)
نایب رئیس مجلس شورای ملی گنجی